کرێکارانی جیهان یەکگرن!

پێشڕەو

ئۆرگانی کۆمیتەی ناوەندی کۆمەڵە (ڕێکخراوی کوردستانی حیزبی کۆمونیستی ئێران)

دەورەی دووهەم- ژمارە ٤١٨-نیوەی دووهەمی خەرمانان ١٤٠٠-سێپتامبر ٢٠٢١

سەروتار

ئاسۆی حیزبی کومونیستی ئیران لە یادی ٣٨ ساڵەی دامەزرانی دا

ڕۆژی پێنج شەممە ١١ی مانگی خەرمانان، ساڵڕۆژی دامەزراندنی حیزبی کۆمۆنیستی ئێرانە. ٣٨ ساڵ لەمەوبەر لە وەها ڕۆژێکدا، لە کۆنگرەی دامەزرێنەردا، حیزبی کۆمۆنیستی ئێران لە کوردستانی شۆڕشگێڕ دامەزرا. لەم ڕۆژەدا ، یاد و بیرەوەری خەباتکارانێك کە لە ڕێزەکانی ئەم حیزبە، لە زیندان و لە ژێر درندانەترین ئەشکەنجەکاندا، ئێعدام کران، یان لە سەنگەرەکانی خۆڕاگریی شۆڕشگێڕانە لە کوردستان، لە ڕێزی هێزی پێشمەرگەی کۆمەڵەدا، گیانی ئازیزیان لە پێناوی ڕزگاری ئینسانی چەوساوە و ستەملێکراو فیدا کرد، ڕێز لێدەگرین و درود و سڵاو دەنێرین بۆ بنەماڵە خۆڕاگر و سەربەرزەکانیان. هەروەها لەم ڕۆژەدا ڕێز لە خەبات و خۆڕاگری کرێکاران و کۆمۆنیستە بەندکراوەکان و هەموو بەندکراوانی سیاسی دەگرین کە بۆ دیفاع لە باوەڕ و بەرنامە و ئامانجەکانیان، بەرەنگاری ڕژیمی سەرکوتگەری ئیسلامی بوونەتەوە و لە نامرۆڤانەترین بارووودۆخدا لە زیندانەکانی کۆماری ئیسلامی بەسەر دەبەن. بە هیوای ئەوەیکە خرۆشی خەبات و نارەزایەتیی کرێکاران و جەماوەری زەحمەتکێش و ستەملێکراو، ڕژیمی کۆماری ئیسلامی لە تەختی دەسەڵات بێنێتە خوار و هەموو بەندکراوانی ئازادی خواز بەسەرکەوتن و بە بزەی خۆشی لەسەرلێو، بگەڕێنەوە ناو باوەشی ئازیزانیان.

دامەزراندنی حیزبی کۆمۆنیستی ئێران لە ڕۆژی ١١ی خەرمانانی ساڵی ١٣٦٢ی هەتاوی، هەنگاو هەڵگرتن لە ڕێگایەکدا بوو کە چینی کرێکار پێویستە پێیدا تێپەڕێت، تا لە چینی چەوساوە و بێ بەشی کۆمەڵ ببێتە چینی دەسەڵاتداری ئەو کۆمەڵە، تا کۆمەڵی ئێران لە هەموو ئەو قەیران و نەهامەتیانە ڕزگاری بێت کە بەرۆکی زۆربەی کۆمەڵانی خەڵکی ئەو وڵاتەی گرتووە، تا لە ئاکامی نیهایی ئەم ڕەوتەدا، سۆسیالیزم، کۆمەڵگایەی ئینسانی ئازاد و یەکسان و بەختەوەر بێنێتە دی. بە وەها ئاسۆیەك بوو کە حیزبی کۆمۆنیستی ئێران بە هەوڵی دامەزرێنەرانی، پێکهات و چالاکیی خۆی دەستپێکرد. ئەم حیزبە لە بارودۆخێکدا دامەزرا کە شۆڕشی ئێران لە ژێر زەربەی دژە شۆڕشی ئیسلامی، دوایین هەناسەکانی خۆی هەڵدەکێشا. سەرکوتی خوێناوی و دەستبەسەر کردن و ئێعدامی بەربڵاو، بەشێك لە ڕێکخراوە چەپەکانی، بەکردەوە، لەناو بردبوو یان پەرەوازەی ئەم سەر بۆ ئەو سەری دونیای کردبوون. سەرلێشێواوی حەرەکەتی چەپی ئێرانی داگرتبوو. لەم بارووودۆخەدا پێکهاتنی حیزبی کۆمۆنیستی ئێران لە لایەن بەشێك لە هێزە چەپەکانی ئێران، سەرەڕای پێویستێکی روتینی یەکگرتن، لە هەمانکاتدا دژەکردەوە و وڵامێکی شۆڕشگێڕانە بەم دۆخە نالەبارە بوو. هاوکات لەگەڵ ئەوەیکە ڕژیمی ئیسلامی لە هەموو شوێنێك لەناوچوونی ڕێکخراوە سیاسیەکانی لە جاڕ دەدەا، حیزبێکی سیاسیی نوێ و پڕ جۆش و خرۆش، خەریکی سەرهەڵدان بوو. ئەگەرچی دوو ڕێکخراوی سەرەکی کە بەردی بناغەی ئەم حیزبەیان دانا، "ئیتحادی موبارزانی کۆمۆنست" و "کۆمەڵە" بوون، بەڵام بە دوای ڕاگەیاندنی بەرنامەی هاوبەشی ئەو دوو جەریانە و ڕوون بوونەوەی ڕێباز و ستراتێژی ئەم حیزبە، فراکسیۆنگەلێك لە چەندین ڕێکخراوی چپی ئێران بەو حەرەکەتە پەیوەست بوون و نوێنەرانییان لە کۆنگرەی دامەزرێنەردا بەشداریان کرد.

حیزبی کۆمۆنیستی ئێران هەر لە سەرەتای دامەزراندنی، لە تاران و شارە گەورەکانی ئێران و لە ناوەندە کرێکارییەکان، ژمارەیەکی بەرچاوی لە هەڵسووڕاوانی سیاسی کرێکاری و چالاکانی کۆمۆنیستی لەخۆگرتبوو. ئەو

بەشە لە تەشکیلاتی حیزب لە ساڵە دژوارەکانی دەیەی ٦٠ی هەتاوی کەوتە بەر پەلاماری دوژمن و ژمارەیەکی زۆریان لە تاران و شارەکانی دیکەی ئێران کەوتنە زیندانەکانی ڕژیم و دواتر زۆربەیان ئێعدام کران. ژمارەیەکی دیکەش بە ناچار ڕوویان لە کوردستان کرد یان بۆ دەرەوەی وڵات ڕۆیشتن. ئەم بارووودۆخە بەربەستی ڕاستەقینە بوو بۆ پەرەپێدانی چالاکی تەشکیلاتیی حیزب لە ئاستی سەراسەریدا. بەڵام لە کوردستان حیزبی کومونیستی ئێران بە بوونی کۆمەڵە پێگەی کۆمەڵایەتی خۆی پاراست.

دریژە ی ل٢

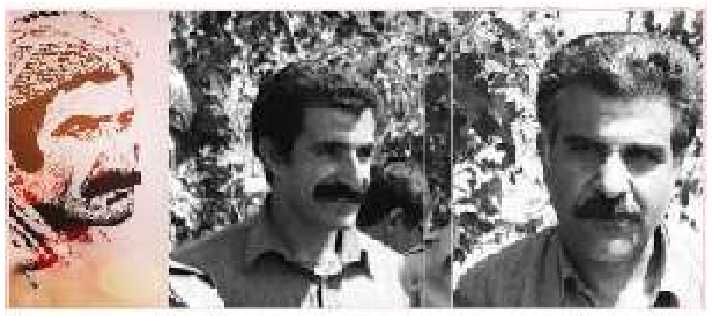

یادێک لە سێ خەباتکاری کۆمۆنیست، فواد و سدیق و غۆڵام ل٧

٤٢ ساڵ خەبات و خۆڕاگری لە کوردستان دوای فەرمانی جیهادی خومەینی ل٥

شایەلۆغای کۆنەپەرستانی کوردستان بۆ سە رکەوتنی تالیبان لە ئەفغانستان زۆر ناخایەنێ ل٩

حکوومەتی ئیسلامی داماو لە دابین کردنی ئەمنییەتی خۆی ل٦

دووپات بوونەوەی شکستی سایگۆن لە کابۆل ل٧

ژنان نووکی هێرشی بناژۆخوازانی ئیسلامی ل٢

مەحکووم کردنی هێرشە ئاسمانییەکانی ئەرتەشی تورکییە لە قووڵایی خاکی کوردستانی عێراق ل٨

دریژە ی : (سەروتار)

حیزبی کۆمۆنیستی ئێران لە ماوەی ٣٨ساڵی ڕابردوودا تووشی هەوراز و نشێوی زۆر هاتووە، و چەند گرووپێکی لێ جیا بووەتەوە کە ڕێبازێکی دیکەیان گرتووەتە بەر، بەڵام ئێستاش خۆشترین بیرەوەری ژیانی هەموو ئەم کەسانە، دەورانێکە کە لە ناو ڕیزەکانی ئەم حیزبەدا چالاکیان کردووە. مێژووی ٣٨ ساڵی ڕابردوو ئەو ڕاستییە نیشان دەدات کە ئەم حیزبە لە هەڵوێست و کردەوەیدا، هەرگیز لە ڕێبازی خزمەت بە چینی کرێکار و ستەملێکراوان و بێبەشان لای نەداوە و ساتە هەستیارە سیاسی و خاڵە وەرچەرخانە مێژووییەکانی، سەربەرزانە تێپەڕاندووە.

نفووزی کۆمەڵە لە کوردستان، وەك کۆڵەکەی سیاسی ئەم حیزبە، ڕێگەی نەداوە خەسڵەتی کۆمەڵایەتی بوون، بەرپرس بوون، ڕادیکاڵ بوونی، بەهۆی ئەو بەربەرستانەی کە دوژمن لە ئاست سەرتاسەریدا بۆی خوڵقاندووە، لە دەست بچێت.

کۆمەڵایەتی بوون واتە ئازار و خەباتی خەڵکی چەوساوە و بێبەش، بەرژەوەندی ئێستا و داهاتوویان، بەردەوام لە ناوەندی ئەندێشە و کردەوەی حیزبدا بووە، واتە هەوڵیداوە سۆز و لایەنگری بۆ ئەو ڕێبازە لە ئاستی کۆمەڵایەتیدا رابکێشیت. بەرپرس بوون بە مانای کەمتەرخەم نەبوون لە ئاست دژواریەکانی ڕۆژانەی ژیانی خەڵك و هەوڵی بەردەوام بۆ هێنانەخواری ئاستی ئەم دژواریانە، واتە بە نیگەرانیەکانی خەڵك لە هەموو بوارەکاندا، وڵامی بەرپرسیارانە دانەوە. واتە وەڵامدەر بوون بەرانبەر بە هەر سیاسەت و تاکتێك و هەلوێستێك کە گرتویەتە بەر. ڕادیکاڵ بوون بە مانای ناسین و ناساندنی ڕیشەی نابەرابەریە ئابووری و کۆمەڵایەتیەکان، واتە پێداگری لەسەر ڕێبازی کۆتایی هێنان بە چەوساندنەوەی ئینسان بە دەستی ئینسان، واتە شۆڕشگێربوون لە هەموو ساتەکانی ژیانی کۆمەڵدا. واتە پشت ئەستور بوون بە زانستی زەمانە، ئەو تایبەتمەندیانەن کە بنەمای ستراتێژی حیزبی کۆمۆنیستی ئێران پێکدێنن.

حیزبی کۆمۆنیستی ئێران هەوڵ دەدات تا لە هەموو ساتەکانی خەباتی ئازادی خوازانە و چینایەتی ئێستای ئێران دەوری شایستەی خۆی ببینێت. بە پێی بەرنامە و ستراتێژی ئەم حیزبە، هەر کرێکارێکی پێشڕەو و ماف خواز، هەر ئینسانێکی ئازادی خواز، هەر ئینسانێکی ژێر ستەمی نەتەوەیی، هەر ژنێکی یەکسانی خواز، هەر لاوێك کە ئاسۆی ژیانی دوارۆژی لێڵ کراوە، هەر خەباتکارێکی پارێزەری ژینگە، هەر هونەرمەندێکی بەڵێندار، دەتوانێ جێگە و پێگەی ئینسانی و خەباتکارانەی خۆی لە ستراتێژ و بەرنامەی حیزبی کۆمۆنیستی ئێران دا ببینێتەوە. کۆمەڵە لە کوردستان وەکوو بربرەی پشتی ئەو حیزبە نموونەیەکی سەرکەوتوویە لە هەموو ئەو بوارانەدا کە دەتوانێ ببێ بە ئۆلگووی چالاکییەکانمان لە شوێنەکانی دیکەی ئێران.

حیزبی کۆمۆنیستی ئێران بەو بەرنامە و ڕێبازەی کە هەیەتی، لەپێناو ئەو ئەرك و بەرپرسایەتیە گرینگانەی کە لەسەر شانیەتی، هەموو تواناکانی خۆی بۆ یارمەتی دان بە ڕێکخستن و هێنانە مەیدانی کرێکاران و زەحمەتکێشانی کۆمەڵ بەکار دێنێ. حیزبی کۆمۆنیستی ئێران بە پێی پێشینەی نزیك بە ٤ دەیە حزوری لە گۆڕەپانی سیاسیی ئێران و پێبەندبوونی بە دیفاع لە بەرژەوەندی کرێکاران، بە پێی پەیوەندیەکی پتەو کە لەگەڵ کۆمەڵانی زەحمەتکێش و ستەملێکراوی کوردستان هەیەتی، بە پێی قورسایەك کە لەناو هێزە چەپ و کۆمۆنیستەکانی ئێراندا بەدەستی هێناوە، بەهۆی شەفافیەتی هەلوێست و بۆچونەکانی، دەتوانێ ببێتە هەوێنی ڕێکخستن و چالاکیی ڕێبەران و پێشڕەوانی بزووتنەوەی کرێکاریی ئێران. حیزبی کۆمۆنیستی ئێران عەزمی خۆی جەزم کردووە کە لە پێناو خێرایی بەخشین بەم پرۆسەیە، زەرفیەت و تواناییەکانی خۆی لە هەموو بوارەکاندا، لە پێناوی یەکگرتوویی بزووتنەوەی کرێکاری و کۆمۆنیستیی ئێران گەشە پێبدات.

***

ژنان نووکی هێرشی بناژۆخوازانی ئیسلامی

هەروەك پێشبینی دەکرا بەدوای چوونەدەرەوەی سەربازانی ئەمریکا و باقیی هێزەکانی ناتۆ لە ئەفغانستان، دەوڵەتی ئەم وڵاتە ڕووخا. ئەشرەف غەنی سەرۆك کۆماری پێشوو و هاوڕێیانی نزیکی، لە کابوڵ پێتەختی ئەفغانستان ڕایانکرد و هێزەکانی تاڵەبان چوونە ناو ئەرگی سەرۆك کۆماریی ئەم وڵاتەوە. بەمجۆرە بۆ جارێکی دیکە مێژووی پڕ لە هەوراز و نشێوی چەند دەیەی ڕابردووی ئەفغانستان هەڵدرایەوە و دیسان کۆنەپەرستیی تاڵەبان بەسەر وڵاتی ئەفغانستاندا زاڵ بوو. ئەگەرچی دواهاتی دەسەڵاتداریەتیی تاڵەبان بەسەر ئەفغانستان بۆ گشت خەڵکی ئەم وڵاتە بەژانە، بەڵام ژنان یەکەمین قوربانییانی ئیماراتی ئیسلامیی ئەفغانستان دەبن. لە دەورەی پێشووی حکوومەتی تاڵەبان، لە ماوەی پێنج ساڵدا ژنان دژوارترین ڕۆژگاری خۆیان تەجروبە کرد و لە ئێستادا دەستکەوتەکانی دوو دەیە چالاکی و خەباتیان بۆ جارێکی دیکە کەوتووەتە مەترسییەوە و خۆف و دڵەڕاوکێی ژنانی ئەفغان، سەردێڕی هەواڵی هەموو میدیا گرینگەکانی جیهانە.

بەڵام بێگومان تاڵەبان ناتوانێ بەو ئاسانییەی کە دەسەڵاتی لە چنگ دەوڵەتی گەندەڵ و دەستنیشاندەی ئەمریکا دەرهێنا، هەر بەو ئاسانییەش بەسەر خەڵکی ئەفغانستاندا حکوومەت بکات و دەستکەوتی کۆنەپەرستانەی خۆی بۆ ماوەیەکی زۆر بپارێزێ. ئەخلاق و کلتوور و ئامانجی کۆنەپەرستانەی تاڵەبانەکان، پێناسەی کۆمەڵی ئەفغانستان نییە. وشیارییەکی سیاسی و ئیرادەی خەباتکارانەی پێشڕەو کە بەتایبەت لەناو جەماوەری ژنان و لە شارە گەورەکان پێکهاتووە، زۆر ناخایەنێ کە خۆڕاگرییەکی کۆمەڵایەتیی بەهێز دەخوڵقێنێت.

ئەمڕۆ توندئاژۆیانی ئیسلامی لە کۆماری ئیسلامییەوە تا ئیماراتی ئیسلامیی تاڵەبان لە ئەفغانستان، لە خەلافەتی ئیسلامی عێراق و شامی پێشوو تا حەشدی شەعبی، لە ئەردۆغانی تورکییەوە تا پاکستان، شەڕێکی ئاشکرایان دژبە ژنان ڕاگەیاندووە. هەربۆیە بەرەی خەبات دژبە تاڵەبان لە ئەفغانستان بە بەرینایی هەموو ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست دەبێت. بناژۆخوازانی ئیسلامی بەتەمان نیوەی کۆمەڵ، واتە پیاوان بکەنە هۆکار و فاکتۆری گوشار و هەڵاواردن دژبە نیوەی دیکەی کۆمەڵ واتە ژنان. ئەرکی ژنان لە ڕوانگەی ئەم کۆنەپەرستانەوە، هاوسەرگیریی پێشوەخت، مانەوە لە ناو ماڵ، منداڵ بەدنیا هێنان و بەشداری نەکردن لە هەرجۆرە چالاکییەکی کۆمەڵایەتی لە دەرەوەی بنەماڵەیە. ئەوەیکە ئەمڕۆ لە ئەفغانستان لە دوژمنایەتی و دژایەتی لەگەڵ ژنان و مافەکانیان ڕوو دەدات، هاوشێوەکەیمان لە حکوومەتی ئیسلامیی ئێران و لە خەلافەتی داعشدا بە ڕوونی بینیوە و تەجروبە کردووە.

خومەینی ٢٠ ساڵ بەرلە بەدەسەڵات گەیشتنی، بەئاشکرا و ڕاشکاوانە لەگەڵ مافی دەنگدانی ژنان دژایەتیی کرد و هەرجۆرە چالاکییەکی ئەوانی لە دەرەوەی ماڵ حەرام ڕاگەیاند. کتێبی "توضیح المسائل"ی خومەینی، زۆر بە ئاشکرا ژنان وەك ئامرازی خۆشیی پیاوان پێناسە دەکات. پیاو دەتوانێ هاوکات چەندین هاوسەری بێت و "ئەگەر پێویست بێت" توندوتیژیی فیزیکیش لەدژیان بەکار بێنێت. خومەینی تەنانەت هاوسەرگیری کردن لەگەڵ مندالانی کچی ٩ ساڵەی بۆ پیاوان حەلاڵ و جاییز ڕاگەیاند.

لەسەر بنەمای وەها بەرنامەیەك کۆماری ئیسلامی هەر لە ڕۆژی یەکەمی بەدەسەڵات گەیشتنییەوە سەرکوتی ژنانی لەڕێگەی حیجابی ئیجباری و تەسوییەی بەرینی هێزی کاری ژنان لە ئاستی کۆمەڵ دەستپێکرد. هێندێك لە پیشەکانی بۆ ژنان قەدەغە کرد، مافی تەڵاق و سەرپەرستیی منداڵانی لێ زەوت کردن. پێگەی یاسایی دوو ژن لە بەرامبەر پیاوێکدا بەیاسا دەرهات. ڕەزایەتی و ئیزنی هاوسەر بۆ ئەنجامدانی زۆرێك لە کارەکان و سەفەرکردن، بۆ ژنان ئیلزامی کرا. ناوەند و گەشتی تایبەت بۆ سەرکوتی ژنان ڕێکخران. حکوومەتی ئیسلامی لەپێناو چێژی سێکسیی پیاوان، لەشفرۆشیی ئیسلامی لەژێرناوی سیغە ڕێکخست و ئەم تیجارەتە سێکسییەی کرد بە سەرچاوەیەکی ماڵی بۆ ناوەندە مەزهەبی و ئاخوندەکان.

بە تەغزییە هەر لەم سەرچاوەیەی کۆنەپەرستی، خەلافەتی ئیسلامیی عێراق و شام بەهەزاران ژنی کوردی ئێزدیی بەرەو بازاری کۆیلەفرۆشی برد. لەژێر دەسەڵاتی ئەواندا لات و لوتەکانی داعش بۆ هەرجۆرە دەستدرێژی و توندوتیژییەك دژبە ژنان، ئازادیی تەواویان هەبوو.

بەڵام ئەگەر ژنان نووکی هێرشی هەموو بناژۆخوازانی ئایینی و کۆنەپەرستانن، موقاومەت، خەبات و دادخوازیی ژنانیش خاڵی لاواز و هەستیاری توندڕەوانی مەزهەبییە. هەروەك چۆن خەلافەتی کۆنەپەرستانەی داعش شکستی خوارد و ژنان لە کۆیلەتیی سێکسی ئازاد بوون و زۆرێك لە ژنانی کوردی ئێزدی لە ئاستی جیهاندا گەلێك بەسەرهاتیان دەربارەی تیرۆر و دەزگای جەحەنەمیی ئەمیران و جەنایەتکارانی داعش گێڕاوە، ئیماراتی ئیسلامی تاڵەبان و حکوومەتی ئیسلامی ئێرانیش دەڕووخێن و ژنان و پیاوانی ئازادیخواز و بەرابەری تەڵەب پێشڕەوان و پێشقەڕاوڵانی ئەم ئازادییە و بنیات نانی جیهانێکی ئینسانی و دیمۆکراتیك دەبن. بەشداریی چالاك، ئازاد و بەرابەری ژنان لە گشت کاروباری ناو کۆمەڵ، پێش مەرجی دیمۆکراتیزە بوونی کۆمەڵ و ناوەندی بنەماڵەیە. یەکێك لە جیددیترین و گرینگترین پێوەرەکانی هەڵسەنگاندنی ئازادیی کۆمەڵگایەك، ئاستی ئازادیی ژنان و مافی یەکسانی ئەوانە لە هەموو بوارە کۆمەڵایەتییەکاندا. بەهێزکردنی خەباتی ژنان، پشتیوانیی بەرین و بێدەریغ لە مافی یەکسانی ژن و پیاو، مەحکووم کردنی هەرجۆرە هەڵاواردن و بێ مافییەك دژبە ژنان، مەرجی سەرکەوتن و وەدی هاتنی کۆمەڵگایەکی ئازاد و بەرابەرە. ژنان و هەموو خەڵکی شەریفی ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست لەبیریان ناچێتەوە کە چ هێز و دەسەڵاتگەلێك یارمەتیدەری بەدەسەڵات گەیشتنی داعش، تاڵەبان و کۆماری ئیسلامی بوون و ئەوانیان تەیار کرد و لە بەرامبەر جەنایەتەکانیاندا بێدەنگ بوون.

***

ڕاگەیاندنی دەبیرخانەی کۆمیتەی ناوەندیی کۆمەڵە سەبارەت بە گیان بەختکردنی هاوڕێ عەبدوڵلا بۆکانی!

ە داخ و پەژارەیەکی زۆرەوە ڕایدەگەیەنین کە کاتژمێر ٢ی پاش نیوەڕۆی ڕۆژی شەممە ٦ی مانگی خەرمانان، هاوڕێ عەبدوڵلا بۆکانی لە کادرەکانی تەشکیلاتی کۆمەڵە بەهۆی نەخۆشیی کۆرۆناوە گیانی لەدەست دا. مەرگی هاوڕێ عەبدوڵلا لە حاڵێکدا ڕوویدا کە کەمتر لە ٢٤ کاتژمێر پێشتر خوشکی ناوبراو زارا بۆکانی بەهۆی هەر ئەم نەخۆشییەوە گیانی لەدەست دابوو. ئەم خوشك و برایە لە زومرەی قوربانیانی جەنایەتێکن کە کۆماری ئیسلامی بە کەمتەرخەمی لە بەرەنگاربوونەوە لەگەڵ پەتای کۆرۆنا، ڕۆژانە سەدان کەس لە خەڵك دەکاتە قوربانی.

هاوڕێ عەبدوڵلا بۆکانی لە ساڵی ١٣٣٤ی هەتاویدا لە شاری نەغەدە لە دایك بوو. خوێندنی سەرەتایی و مامناوەندیی هەر لەم شارە تەواو کرد. لەگەڵ دەستپێکی قۆناغی شۆڕشگێڕانەی ساڵی ١٣٥٦، دەستی دایە چالاکیی سیاسی لەدژی ڕژیمی شا. هاوڕێ عەبدوڵلا یەکێك لە هەڵسووڕاوانی پڕ گوڕوتینی ڕێکخستنی خەبات دژبە ڕژیمی شا بوو. لە پێکهێنانی جەمعییەتی دیفاع لە ئازادی و شۆڕش لە شاری نەغەدە، چالاکانە بەشداریی کرد. لەگەڵ پێکهاتنی هێزی پێشمەرگەی کۆمەڵە لە ساڵی ١٣٥٨ لەگەڵ برای گیان بەختکردووی هاوڕێ قادر بۆکانی بە ڕیزی پێشمەرگەکانی کۆمەڵە پەیوەست بوو. لە ساڵی ١٣٦١ بوو بە ئەندامی کۆمەڵە. لە ساڵی ١٣٦٥ی هەتاوی گەڕایەوە شاری نەغەدە و پاش ماوەیەك زیندانی بوون ئازاد کرا. ماوەیەکی کورت دوای ئازادییەکی دیسان لەگەڵ تەشکیلاتی کۆمەڵە لە شاری نەغەدە پەیوەندیی گرتەوە و چالاکیی سیاسی و تەشکیلاتیی خۆی لە شکڵێکی دیکەدا دەستپێکردەوە. لەو جێگایەوە کە خەباتکارێکی چالاك و پەیگیر بوو، زۆر زوو بۆوە بە ئەندامی کۆمەڵە و حیزبی کۆمۆنیستی ئێران و تا ڕۆژی گیان بەختکردنی لە کادرە چالاکەکانی حیزب لەم بوارەدا بوو.

لە لایەن کۆمیتەی ناوەندیی کۆمەڵەوە بە بۆنەی گیان بەختکردنی هاوڕێ عەبدوڵلا بۆکانی و خوشکەکەی زارا بۆکانی سەرەخۆشی لە هەموو ئەندامانی بنەماڵەکەی و هاوڕێیانی حیزبی دەکەین و خۆمان بە شەریکی خەم و پەژارەیان دەزانین.

یادی بەرز و بەڕێز بێت.

دەبیرخانەی کۆمیتەی ناوەندیی کۆمەڵە

ڕێکخراوی کوردستانی حیزبی کۆمۆنیستی ئیران

٢٨/٠٨/٢٠٢١

ڕاگەیاندنی کومیتەی ناوەندی کۆمەڵە سەبارەت بە مەحکوم کردنی هیرشی دەولەتی تورکییە بۆ سەر هەرێمی کوردستان!

ریکخراوی کوردستانی حیزبی کومونیستی نیران

کومه له

سازمان کردستان حزب کمونیست ایران

Komalah

Kurdistan Organization of the Communist Party of Iran

سەر لە بەیانی ڕۆژی چوارشەممە ٢٧ی مانگی گەلاوێژ، فڕۆکە جەنگییەکانی دەوڵەتی تورکییە کاتژمێر یەك و ١٥ خولەکی بەیانی پاش سێ جار بۆردوومان کردنی نەخۆشخانەیەك لە گوندی " سەکێنە" لە شەنگال، ئەم نەخۆشخانەیە بە تەواوی لە ناو بردوە . بە وتەی سەرچاوە خۆجێیەکان لە ئاکامی ئەم هیرشە جەنایەتکارانەدا چەندین کەس لە نەخوشخانەکە و هەروەها خەڵکی گوندەکە کوژراو و بریندار بون کە هێشتا بە تەواوی ژمارەیان ئاشکرا نەبووە. لە یەکەم هیرش دا کاتێک هاووڵاتییان بۆ یارمەتی دان ویستویانە خۆیان بگەیەننە شوینی ڕوداوەکە ، فڕۆکەکان دوو جاری تر گوندەکەیان بۆردوومان کردوە. بەپێی ڕاپۆرتەکان، خەڵکی ناوچەکە هەوڵ دەدەن قۆربانیان لە ژێر ئاواری نەخۆشخانەکە ڕزگار کەن.

ئەمە یەکەمین جار نیە کە دەولەتی تورکیا پەلامار دەباتە سەر خەڵکی ئەم ناوچەیە لە هەریمی کوردستان. لە راستی دا دەوڵەتی تورکییە بە هەڵە لای وایە، کە دەتوانێ کۆمەڵانی خەڵکی کوردستان بەم شێوەیە چاوترسین بکات و ناکامیە سیاسییەکانی خۆی لە ناوخۆی تورکییە ، لە سورییە و لە هەموو رۆژهەڵاتی ناوەراست، بە هێزنواندنی لەو چەشنە پەردە پۆش بکات.

کومیتەی ناوەندی کۆمەڵە، ئەو هێرشە درندانەیە بە توندی مەحکوم دەکات و دەنگی خۆی دەخاتە پاڵ هەموو ئەو دەنگانەی کە خوازیاری کۆتایی هێنان بە دەست درێژییەکانی ئوردوغان و حیزبەکەی بۆ سەر خەڵکی کوردستانن..

کومیتەی ناوەندی کومەڵە
ڕێکخراوی کوردستانی حیزبی کۆمۆنیستی ئیران

٢٧ی گەلاویژی ١٤٠٠

١٨ اوتی ٢٠٢١

ڕاگەیاندنی کومیتەی ناوەندی کۆمەڵە بە بۆنەی تیرۆری کاک مووسا باباخانی ئەندامی کومیتەی ناوەندی حیزبی دیموکراتی کوردستان

ڕۆژی شەممە ١٦ی مانگی گەلاوێژ تیرۆریستەکانی کۆماری ئیسلامی ، لە کردەوەیەکی جینایەتکارانە دا مووسا باباخانی ئەندامی کومیتەی ناوەندی حیزبی دیموکراتییان لە شاری هەولێر پێتەختی هەرێمی کوردستان تیرۆر کرد. ئەوە یەکەم جار نییە کە ئەو رژیمە لە دەرەوەی سنورەکانی ئێران دەست دەداتە جنایەت. لە ماوەی چەند دەیەی رابردوودا بە سەدان هەلسوراوی سیاسی هەر لەو هەرێمی کوردستانە، کەوتونەتە بەر شالاوی هێرشی تێرۆریستی رژیمی ئیران. ئەوە لە حالێکدایە کە رژێمی ئیران لە حکومەتی هەرێمی کوردستان کۆنسولخانەی و پێوەندی دیپلوماتێکی رەسمی هەیە. هەموو سالێك میلیاردها دولار قازانج لە مەعامەلەی بازرگانی لە ریگەی سنورەکانی ئەو هەرێمە کۆدەکاتەوە و لە بارودۆخێك دا کە لە ژێر گەمارۆی ئابوری دایە، ئەو هەرێمە بۆتە سەرچاوەیەکی داهات بۆی. بەو حالەشەوە هیچ دەرفەتێك بۆ شێواندنی ئەمنیەتی هەرێمی کوردستان لە دەست نادات و رێگە بە خۆی دەدات لە پێتەختی هەرێمی کوردستان، لە شاری هەولێر، پەنابەران و نەیارانی سیاسی خۆی تێرۆر بکات.

بۆ کورت کردنەوەی دەستی کۆماری ئیسلامی، لە سەر هەڵسوراوان سیاسی لە دەرەوەی وڵات ئیقدامێکی هاوئاهنگ و جیدی بۆ بایکۆت کردنی ئەو رژیمە لە ئاستی جیهانیدا پێویستە. تەجروبە نیشانی داوە کە کۆماری ئیسلامی بە هیچ پرۆتۆکۆل و رێك کەوتنێکی سیاسی پێبەند نییە و دەستی تێرۆری تەنیا لە ژێر فشارێکی سیاسی و کۆمەڵایەتی بە هێزدا کورت دەکرێتەوە.

ئیمە تێرۆری جنایەتکارانەی کاك مووسا بابا خانی ئەندامی کومیتەی ناوەندی حیزبی دیموکرات بە توندی مەحکوم دەکەین و داوا دەکەین بکوژان و هاوکاران و دەست و پێوەندەکانیان بدۆزرێنەوە و بە سزای شیاوی خۆیان بگەن. هەر بەم بۆنەوە سەرەخۆشی دەکەین لە بنەماڵە و کەس وکاری کاك مووسا و هەموو حیزبی دیموکراتی کوردستان و خۆمان بە شەریکی خەمیان دەزانین.

کومیتەی ناوەندی کۆمەڵە

ڕێکخراوی کوردستانی حیزبی کومونیستی ئیران

١٧ی گەلاوێژی ١٤٠٠

٨ی اوت ٢٠٢١

دووپات بوونەوەی مێژووی ئێران لە ئەفغانستان

سیستمی وەلایەتی فەقیهی شیعە لە ئێران لەگەڵ ئیماراتی ئیسلامیی تاڵەبانی سوننی لە ئەفغانستان، بە فکر و بەکردەوە گەلێك خاڵی هاوبەشیان هەیە کە یەکجار زیاتر لە جیاوازییەکانیانن. تاڵەبان نزیك بە ٢٠ ساڵ لەمەوبەر بۆ قۆناغێکی پێنج ساڵە دەسەڵاتی بەدەستەوە بوو و مۆدێلی دەسەڵاتدارییەکەیان وەك یەکێك لە کۆنەپەرستترین و دیکتاتۆرترین سیستمە سیاسییەکانی جیهان ناسراوە. ئەمڕۆش ئەگەرچی دەزگا تەبلیغاتییەکانی سەر بە ئەمریکا و باقیی زلهێزەکانی ڕۆژئاوا هەوڵ دەدەن وێنەیەکی ناڕاست و ئاوەژوو لە تاڵەبانی ئێستا بە خەڵکی جیهان نیشان بدەن، تا شکست و هەزیمەتی سەرشۆڕانەی خۆیانی پێداپۆشن، بەڵام ئیماراتی ئیسلامیی ئەفغانستان دەڵێی مۆدێلی دەسەڵاتداریەتیی خۆی لە ڕووی حاکمانی کۆماری ئیسلامیی ئێرانەوە کۆپی کردووە.

تاڵەبانی کابۆل و تاران، هەردووکیان جبەخانەی چەکوچۆڵیان لە ئەفغانستان و ئێران لە ئەرتەشی سەر بە ئەمریکا تەحویل وەرگرت. لە ئەفغانستان بە هاوکاریی و پشتیوانیی ئاشکرای ئەمریکا، پاکستان، قەتەر، تورکییە، عەرەبستان و بەتایبەت پاکستان، تاڵەبان هاتە سەر کار. لە ئێران، لە کۆنفرانسی گوادێلوپدا سەرانی وڵاتانی پێشکەوتووی سەرمایەداری بڕیاریان دا چیتر لە ڕژیمی پاشایەتی پشتیوانی نەکەن و یارمەتیدەری هاتنەسەرکاری ڕەوتی ئیسلامی بن. ئەرتەش بێ لایەنیی خۆی ڕاگەیاند و خومەینییان بە فڕۆکەی فەڕانسەوی ڕەوانەی ئێران کرد.

ها و شێوە ییە کا ن حا شا هە ڵنە گر ن : ئەمیرەلمۆئمینینی تاڵەبان و وەلیی فەقیهی کۆماری ئیسلامی، شۆڕای ڕێبەریی تاڵەبان و مەجلیسی خۆبرێگانی ئیسلامی، یاساکانی سەرچاوەگرتوو لە شەرعی ئیسلام لە هەردووك لا، توندوتیژیی نهێنی و ئاشکرای ناو هەر دوو سیستمەکە، سیستمی قەزایی لەسەر بنەمای قەساس، دژایەتی لەگەڵ پێشکەوتنی مرۆڤ و هەر دیاردەیەك کە نیشانەیەکی لە مۆدێرنیتە و فیکری نوێ پێوەدیاربێت، هاوسەرگیریی منداڵان و ئاپارتاید و هەڵاواردنی ڕەگەزی دژبە ژنان، دوژمنایەتی لەگەڵ مووزیك و هونەر و ئەدەبیات، داخستنی زانکۆکان و کردنەوەی هەموو ڕۆژیی مزگەوتێکی تازە، تەنیا چەند نموونە لە هاوشێوەیی فیکری و کردەوەیی تاڵەبان لە کابۆل و لە تارانە.

لە ماوەی هەر ئەم دوو حەفتەیەی سەقامگیربوونی دەوڵەتی تاڵەبان، زانکۆکان داخران، مۆسیقا حەرام و قەدەغە ڕاگەیەندرا، موزیسیەن و کۆمێدیەن ئێعدام کرا، خەڵك لەبەرچاوی خەڵك درانە بەر شەللاق و ڕفێندران، ئینتێرنێت خاو کراوە و پچڕێندرا، ژنان لە هەموو ئیدارە دەوڵەتییەکان و لە کەرتی تایبەت دەرکران و خانەنشین کران، مەشرووب و تەنانەت فرۆشتنی سیگار قەدەغە ڕاگەیەندرا. ئایا هەمووی ئەوانە بەشێك لەو ڕەوتە نین کە کۆماری ئیسلامی پێیدا ڕۆیشتووە یان پێیدا دەڕوات؟

ڕێبەریی تاڵەبان بە وردی مۆدێلی دەسەڵاتداریەتیی کۆماری ئیسلامیی ئێران و باقیی کۆنەپەرستانی ناوچەکەی داوەتە بەر توێژینەوە و لە ئەزموونەکانیان کەڵکی وەرگرتووە و بە متمانەبەخۆییەکی یەکجار زیاتر لەوان، مۆدێلی دەسەڵاتداریەتیی خۆی دارشتووە و هەنگاو بە هەنگاو خەریکە بەڕێوەی دەبات.

کۆماری ئیسلامیی ئێران مەشرووبی حرام و ماددەی هۆشبەری بەکردەوە ئازاد کرد و لە ئێستادا چەند ملیۆن کەس لە جەمعییەتی ئێران گیرۆدەی ماددەی هۆشبەرن و ڕێژەی بەکارهێنانی ئەلکۆڵ لە ئێران یەکجار زیاتر لەو وڵاتانەیە کە فرۆشی مەشرووب تێیاندا ئازادە. لە ئەفغانستان بەشێکی گەورە لە ئابووری و هەزینەی شەڕی چەند دەیەی تاڵەبان لە قاچاغی ماددەی هۆشبەرەوە دابین دەکرێت و ئاماری گیرۆدەبووانی ئەفغانی بە ماددەی هۆشبەر یەکێك لە کێشە جیددییەکانی کۆمەڵی ئەفغانستانە.

بەڵام تاڵەبان لە کابۆل و حکوومەتی ئیسلامی لە تاران، کێشە و گرفتێکی ئەساسییان هەیە و ئەویش ئەوەیە کە سیستمی دڵخوازی ئەوان لەگەڵ ڕەوتی گەشەسەندنی مێژووی مرۆڤ ناتەبایە. ئەگەر تاڵەبانی کابۆل و تاران، هەزار و چوارسەد ساڵ لەمەوبەر و لە بیابانەکانی عەرەبستاندا پێکهاتبایەن لەوانە بوو ئەوکات تا ڕادەیەك شانسی دەسەڵاتدارییەتی و هۆگرایەتییان لە لایەن خەڵکەوە بەدەست هێنابوایە، بەڵام ئەمڕۆ زەمان و ڕەوتی گۆڕانکارییەکان و گەشەی شارستانیەتیی مرۆڤایەتی بە زیانی ئەوانە.

خەڵکی ئێران و ئەفغانستان گۆڕدراون، ئەوان تا ڕادەیەکی زۆر لەگەڵ مافی ئینسانیی خۆیان ئاشنان، لە دونیای دەورووبەری خۆیان ئاگادارن، پتر لە ١٠ ملیۆن کەس لەم جەمعییەتە لە وڵاتانی پێشکەوتووی ڕۆژئاوا دەژین کە پەیوەندییەکی بەرینیان لەگەڵ خەڵکی دوو وڵاتی ئەفغانستان و ئێران هەیە. بەشی پێشڕەوی خەڵکی کۆمەڵگەکانی دیکەی جیهانیش بەشێوەی جۆراوجۆر لە خەبات و خۆڕاگریی خەڵك لە بەرامبەر تاڵەبان لە تاران و لە کابۆل پشتیوانی دەکەن و پەیوەندیی میدیایی مۆدێرن، جەنایات و توندوتیژیی تاڵەبانیسم لە کورتترین ماوەدا دەگەیەنێتە دوورترین شوێنەکانی جیهان.

ژنان، کەمینە نەتەوەیی و مەزهەبییەکان، چەپ و سێکۆلارەکان، کرێکارانی پێشڕەو و چالاکانی کۆمەڵگەی مەدەنی، ڕۆژنامەوانان و هونەرمەندان، دوژمنانی سەرەکیی تاڵەبانی کابۆل و تارانن. ئەم هێزە ملیۆنییە ملکەچی دەسەڵاتی کۆنەپەرست و بەربەرییەتی تاڵەبان نابێت و درەنگ یان زوو ئەم دوو نیزامە نابەوەخت و نەخوازراوە لە زبڵدانی مێژوو دەهاوێن.

ئەگەر خەڵکی ئازاردیتوو و سەرکوتکراوی دوو وڵاتی ئەفغانستان و ئێران دەیانهەوێ یەکجار و بۆ هەمیشە لە چنگ تاڵەبانی کابۆل و تاران ڕزگاریان بێت، تەنیا نەفرەت لە تاڵەبان و لە ئاخوند بەس نییە. پێویستە بەئاشکرا و لێبڕاوانە خوازیاری جیایی مەزهەب لە دەوڵەت، لە سیستمی پەروەردە و بارهێنان و لە دەزگای قەزایی وڵات بن. پێویستە خوازیاری ڕاگرتنی هەرجۆرە یارمەتییەکی ماڵیی حکوومەت بە دەزگای مەزهەبی بن و گشت دارایی و داهاتی ناوەندە مەزهەبییەکان بڕواتە ناو سیستمی ماڵیاتیی وڵاتەوە و هیچ ڕێبەر و ناوەندێکی مەزهەبی بەخاتری مەزهەبی بوونەکەی لە یارمەتیی دەوڵەتی بەهرەمەند نەبێت.

ئەگەر ئاستی تووڕەیی و نەفرەتی ڕەوای خەڵك لە ئاخوند و تاڵەبان لەگەڵ داخوازیی ڕوون و لێبڕاوانە و دیمۆکراتیك هاوسەنگ نەبێت، ئەگەر ژنان و پیاوان لە بواری کۆمەڵایەتی، سیاسی و ئابووریدا مافی یەکسانیان نەبێت، ئەگەر هاوسەرگیریی منداڵان قەدەغە نەکرێت و تاوان لەقەڵەم نەدرێت، ئەگەر ئازادیی سیاسی و مەدەنی زەمانەت و دابین نەکرێت، لەوانەیە تاڵەبانی کابۆل و تاران بڕووخێن بەڵام تاڵەبانیسم لە پۆشێکی دیکەدا دێتەوە سەرکار.

خەڵکی ئەفغانستان و ئێران کە زۆرترین زەربەیان لە خەلافەتی ئیسلامی داعش و لە ڕەوت و دەسەڵاتە ئیسلامییەکانی ناوچەکە بەرکەوتووە، زیاتر لە ڕابردوو هاوچارەنووسن و بەرژەوەندییەکی هاوبەشیان لە ڕووخاندن و ڕاماڵینی یەکجاریی نیزامی سەرچاوەگرتوو لە دیکتاتۆریی مەزهەبی هەیە. بێگومان هیچ جیاوازییەکی نییە کە ئەم نیزامە داعش بێت یان تاڵەبان یان دەسەڵاتە کۆنەپەرستەکانی ناوچەکە کە لە توندئاژۆیی مەزهەبی لە ئێران و لە ئەفغانستان پشتیوانی دەکەن.

***

٤٢ ساڵ خەبات و خۆڕاگری لە کوردستان دوای فەرمانی جیهادی خومەینی

پێنجشەممە ٢٨ی گەلاوێژ، ساڵڕۆژی دەرکردنی فەرمانی جەهادی خومەینییە دژبە خەڵکی کوردستان. ٤٢ ساڵ لەمەوبەر لە ڕۆژی ٢٧ی گەلاوێژدا، خومەینی فەرمانی بە هێزەکانی سپا و ئەرتەش و کۆمیتە و داروودەستە جۆراوجۆرە چەکدارەکانی خۆی دا تا لە هەموو لایەکەوە پەلاماری کوردستان بدەن و گڕوتینی شۆڕشگێڕانەی جەماوەرێکی مافخواز کە عەزمی خۆیان بۆ دیفاع لە دەستکەوتەکانیان جەزم کردبوو، سەرکوت بکەن.

بەڵام، هێرش بۆ سەر کوردستان لە ٢٨ی گەلاوێژی ساڵی ١٣٥٨، ڕووداوێکی لەناکاو نەبوو. لە ڕاستیدا بەشێك لە پرۆسەی سەرکوت کردنی شۆڕشی ئێران بوو. ئەم سیاسەتە لە یەکەم ساتەکانی بە دەسەڵات گەیشتنی ڕەوتی ئیسلامی، لە دەستووری کاریان دابوو. بەرلە هێرشی ٢٨ی گەلاوێژی ١٣٥٨ بۆسەر کوردستان، خوێندکارانی زانکۆکانیان سەرکوت و بزووتنەوەی تورکەمەن سەحرایان خەڵتانی خوێن و ناڕەزایەتیی خەڵکی خووزستانیان سەرکوت کرد. کرێکارانی بەندەر ئەنزەلییان لە ئیسفەهان دایە بەر دەستڕێژی گوللە. بەڵام کۆماری ئیسلامی بۆ سەرکوت کردن لە کوردستان، پێویستی بە ئامادەکارییەکی زیاتر بوو. هەربۆیە هێرش بۆسەر کوردستان لەچاو هێرش بۆسەر دەستکەوتی بەشەکانی دیکەی خەڵکی ئێران، بۆ ماوەیەك وەدوا کەوت.

لە کۆتایی مانگی ڕەشەممەی ١٣٥٧ و لە دەسپێکی مانگی گوڵانی ١٣٥٨، لە شارەکانی مەهاباد و سنە، بە دەستووری فەرماندەی پادگانەکانی ژێر فەرمانی ڕژیمی نوێ، خەڵکیان دایە بەر دەستڕێژی گوللە، لە مەهاباد ٢٠ کەس بەهۆی تەقەی ئەم هێزانە و لە شاری سنەش نزیك بە ٢٠٠ کەس بەهۆی تۆپباران، گیانیان لەدەست دا. هەر ئەو کات ڕژیم توانیبووی بەشێك لە کۆنەپەرستانی ناوچەکەش لەگەڵ خۆی بخات. چەکدار کردنی فیئۆدال و عەشایر و ڕێکخستنیان لە تەشکیلاتێکی کۆنەپەرستانە لەژێر ناوی "شوڕای عەشایری کوردستان"، بەهێزکردنی جەریانی ئیسلامیی بە ڕێبەریی ئەحمەد مۆفتی زادە لە شاری سنە، لە زومرەی ئەو هەوڵانە بوو.

ڕۆژی ٣١ی گوڵانی ١٣٥٨ شەڕی نێوان خەڵکی تورك و کوردیان لە شاری نەغەدە هەڵگیرساند و ژمارەیەك پاسداریان بە فەرمانی مەلا حەسەنیی کۆنەپەرست، بۆ کوشتن و دزینی ملك و ماڵی خەڵك ڕەوانە کرد. هەروەها پاسدارانی کۆماری ئیسلامی، لە ڕۆژی ٢٣ی مانگی پووشپەڕ لە شاری مەریوان خەڵکییان دایە بەر دەستڕێژی گوللە و بەهۆیەوە ٢٤ کەس گیانیان لەدەست دا و ٤٠ کەسی دیکەش برینداربوون. هاوکات لە شاری سنەش بەهۆی تەقەی هێزەکانی ڕژیم چەند کەسی دیکە گیانیان بەخت کرد.

سەرەنجام لە درێژەی ئەم جەنایەتانەدا، هەروەك چاوەڕوان دەکرا، ڕۆژی ٢٨ی گەلاوێژ هێرشی نیزامی بۆسەر کوردستان دەستیپێکرد. هێزەکانی ڕژیم لە دوو میحوەری ورمێ و کامیارانەوە پەلاماریان هێنا بۆسەر ناوچەکانی کوردستان. هەر ئەو کات کۆمەڵە بە بڵاوکردنەوەی بەیانییەیەك لە ژێر ناوی "گەلی کورد لە کوانوی تاقیکردنەوەدا"، بانگەوازی خەڵکی کوردستانیان کرد بۆ موقاوەمەتێکی هەمەلایەنە لە دژی ڕژیمی ئیسلامی. لە وڵام بەم بانگەوازەدا خەبات و خۆڕاگرییەکی کەم وێنە لە کوردستان کەوتە ڕێ. ئەگەرچی موقاوەمەت لە هەموو بەرەکاندا گیانفیدایانە بوو، بەڵام لە یەکەم هەنگاودا، ڕژیم توانیی بە کەڵك وەرگرتن لە هێزی ئاسمانی و تۆپخانە، کوردستان بگرێتەوە. زۆری نەخایاند کە کۆماری ئیسلامی وەك ڕژێمێکی داگیرکەر و بێگانە، کەوتە بەر هێرشی بەربڵاوی هێزی پێشمەرگە و هاوکات خۆپیشاندانی کۆمەڵانی خەڵك لە شارەکان دەستیپێکرد و دوای تێپەڕینی ٣ مانگ، هاوسەنگیی هێز بە قازانجی خەڵك گۆڕا و ڕژیمی ناچار بە پاشەکشە و ئاگربەست و هاتنە سەر مێزی وتووێژ کرد.

گەڕانەوەی دووبارەی هێزی پێشمەرگەی ڕێکخراوە سیاسییەکان بۆ شارەکان و پێشوازیی شکۆداری خەڵك و پەرەسەندنی چالاکیی سیاسی و پێکهاتنی شورا و ڕێکخراوەکان و هەروەها دەسەڵاتداریەتیی خەڵك بەسەر چارەنووسیی خۆی، شکستی بە هێرشی کۆنەپەرستانەی ٢٨ی گەلاوێژی ساڵی ٥٨ی ڕژیم هێنا و بزووتنەوەی شۆڕشگێڕانەی کوردستانی بردە قۆناخێکی دیکە لە خەبات و خۆڕاگری. خەڵك بە تایبەت لاوان، نوێترین شێوەکانی ڕێکخستنی کۆمەڵگایان بەکار هێنا و لە زۆر شوێنی کوردستان بە شێوەیەکی سالم و دیمۆکراتێك کۆمەڵگایان ئیدارە دەکرد. ئەمنییەتی گەڕەکەکان بە یارمەتیی خەڵك دابین دەکرا. بڵاوکردنەوەی خۆراك و باقی پێداویستییەکانی دیکەیان ڕێکخست. خزمەتگوزاریی پزیشکی و دەرمانی دەستی بەکار کردەوە. مەدرەسە و ئیدارەکانیان کردەوە و کێشە و گرفتی خەڵکیان چارەسەر دەکرد و ئەخلاق و هەڵسووکەوتی ئینسانی لە هەموو بوارێکدا پەرەی پێدەدرا.

لەماوەی کەمتر لە ٦ مانگدا کە کۆماری ئیسلامی خەریکی ئامادەکاریی و خۆڕێکخستن بۆ هێرشێکی دیکە بوو، کۆمەڵە سەرەڕای بەربەستەکانی سەر ڕێگای، هەوڵی دەدا بیروڕای گشتیی لە کوردستان بۆ ڕووبەڕوو بوونەوە لەگەڵ پەلامارێکی دیکەی حەتمیی ڕژیم، ئامادە بکات. کۆماری ئیسلامی لە وتووێژێکی واقعی لەگەڵ "هەیئەتی نوێنەرایەتیی خەڵکی کوردستان" خۆی دەدزێوە و بە مانۆڕی فریوکارانە لە هەوڵی وەرگرتنی دەرفەتی زیاتر دابوو. سەرەنجام کاتێك ڕژیم ئامادەکارییەکانی کامڵ بوو، ڕێکەوتنی ئاگربەستی نایە ژێر پێ و لە مانگی خاکەلێوەی ١٣٥٩ هێرشی دووبارەی خۆی بۆسەر کوردستان، ئەمجارەیان لە میحوەری کامیاران–سنەوە، دەستپێکرد.

موقاوەمەتی خەڵکی کوردستان لە بەرامبەر هێرشی کۆماری ئیسلامیدا هەڵگری گەلێك دەرس و دەستکەوتە کە تا بە ئەمڕۆش سەرمایەی بەنرخی کۆمەڵەیە لە خەباتێك کە بۆ وەدی هێنانی ئامانجەکانی بەرەوڕوویەتی.

خەڵکی کوردستان بۆ یەکەم جار دەسەڵاتداریەتی لە خوارەوە، واتە دەسەڵاتداریەتیی شۆڕاییان تەجروبە کرد. ئازادیی بێ شەرت و مەرجی سیاسییان بەکردەوە دەرهێنا. جەماوەری کرێکار و زەحمەتکێشی ڕێکخراو لەناو ڕیزەکانی کۆمەڵە پاشماوەکانی نیزامی فیئۆدالییان سڕییەوە، ژنان لە ئاستێکی بەریندا هاتنە مەیدانی چالاکییە کۆمەڵایەتییەکان، بەردی بناغەی پەروەردە و فێرکردنی پێشکەوتوو دامەزرا. بۆ یەکەم جار خەڵك خۆی لەژێر باری ستەم و هەڵاواردنی نەتەوەییدا نەدەبینی. ئەو خۆڕاگرییەی کە لە بەرامبەر ڕژیمدا هاتە ئاراوە، لە ڕاستیدا دیفاع لەو دەستکەوتانە بوو.
ڕژیم بەردەوام خەریکی پیلانگێڕی بۆ ناکۆکینانەوە لەناو ڕیزەکانی موقاوەمەتی خەڵکی کوردستاندا بوو. سیاسەتی دووربینانە ڕێبەریی کۆمەڵە، ئەم پیلانگێڕیانەی بۆ ماوەیەك پووچەڵ کردەوە. هەر لەو سەردەمەدا "هەیئەتی نوێنەرایەتیی گەلی کورد"، بە بەشداریی هێزەکانی چالاك لە بزووتنەوەی موقاوەمەتی خەڵکی کوردستاندا پێکهات و بە شێوەی نێوبەرەیی، یەکگرتوویی خەڵکی کوردستانی لە بەرامبەر دەوڵەتی ناوەندیدا دابین کرد و بەڕێوەبردنی سەرتاسەریی کار و باری کوردستانی بەدەستەوە گرت. بانگەوازی پێکهێنانی شۆڕای شاری سنە، ئەنجام دانی هەڵبژاردنی دیمۆکراتیك و قەبووڵ کردنی ئاکامەکانی، دارشتنی بنەماکانی وتووێژ لەگەڵ دوژمن و پەرەپێدانی کلتوور و سیاسەتی ڕاهێن لەم بوارەدا. بەشداری کردن لە هەڵبژاردنی مەجلیس لە ساڵی ١٣٥٨ و ناساندنی نوێنەر بۆ گشت ناوچەکانی کوردستان. ئەگەرچی کۆمەڵە بەو پێناسەیەی کە لە ڕژیمی نوێ بووی، دەیزانی کە پێی هیچ نوێنەرێك لە کوردستانەوە بە مەجلیس ناگات، بەڵام بەشداری کردن تێیدا لەپێناو ئامادەکردنی خەڵك بۆ موقاوەمەتێك کە لە ڕێدا بوو، بە پێویست دەزانی. پتەو کردنی پێگەی سیاسی و کۆمەڵایەتیی کادرە کۆمۆنیستەکان لە کۆمەڵگا بە گرتنەبەری سیاسەتی جەماوەری، کە هاوپشتیی خەڵکی کوردستانی لە بەرامبەر کۆماری ئیسلامی بەهێز دەکرد. لەوانە کۆچی مێژوویی خەڵکی مەریوان، مانگرتنی یەك مانگەی خەڵکی سنە بۆ وەدەرنانی پاسدارەکان لە شار، ڕێپێوانی هەزارن کەس بۆ ئازادی بەندکراوانی سیاسی، پێکهێنانی جەمعیەتە دیمۆکراتیکەکان، پێکهێنانی یەکیەتیی جووتیاران. بەمجۆرە بوو کە کۆمۆنیسم لە سیمای کۆمەڵەدا، بوو بە ڕەوتێکی کۆمەڵایەتی لە کوردستان.
ئەگەرچی ڕژیم سەرەنجام توانیی لە بواری شەڕی چەکداریدا زاڵ بێت، بەڵام نەیتوانی هیچ سەنگەرێك بە بێ تێپەڕین لە موقاوەمەتێکی قارەمانانە بگرێتەوە. موقاوەمەتێك کە بەردەوام بوونی بزووتنەوەی شۆڕشگێڕانەی خەڵکی کوردستانی لە بوار و لە سەنگەرە جۆراوجۆرەکاندا دابین کرد. موقاوەمەتێك کە هاوسەنگییەکی هێزی باشتری لە بەرامبەر کۆماری ئیسلامیدا بۆ خەڵکی کوردستان خوڵقاند.
ڕۆژی ٢٨ی گەلاوێژ، ڕۆژی بەرزڕاگرتنی بیرەوەریی ئەو ئازیزە خەباتکارانەیە کە لە ڕێگای ئازادی و دیفاع لە کەرامەتی ئینسانی، خەڵتانی خوێن کران. ڕۆژی وەبیرهێنانەوەی فیداکاری و دیفاعی خەڵکی شەریف و خەباتکاری شار و گوندەکانی کوردستان و ڕۆژی بەرزڕاگرتنی یادی ئەو کۆمۆنیستانەیە کە لە گۆشە و کەناری ئێرانەوە بۆ دیفاع لە جەماوەرێك کە لەگەڵ دوژمنی خوێنڕێژ لە شەڕێکی نابەرابەردا بوون، هاتن و گیانیان بەخت کرد. یادی ئەو ڕۆژە و یادی هەموو ئەو خەباتکارانەی کە تا بە ئەمڕۆ لە سەنگەری خەبات بۆ ئازادی و بەرابەری و ڕیفاهی مرۆڤەکان خەباتیان کردووە، بەرز و بەڕێز بێت.

***

پێشڕەو
ئۆرگانی کومیتەی ناوەندی کۆمەڵە
(ڕێکخراوی کوردستانی حیزبی کۆمۆنیستی ئێران)
ئیدیتۆر: ئیبراهیم عەلیزادە

کومیتەی ناوەندی کۆمەڵە
Add: Sulimania_Zrguez
Tel: 009647701567854 009647710259353
E-mail: Peshraw@komalah.org
Web: http://www.komalah.org/

دەبیرخانەی حیزبی کۆمۆنیستی ئێران
C.D.C.R.I
BOX 70445
10725
Stockholm_Sweden
Tel/Fax: 4608868054
E-mail: cpi@cpiran.org
Web: www.cpiran.org

نوێنەرایەتی کۆمەڵە لە کوردستانی عێراق
Add: Sulimania-Rzgary
Tel: 3300657 - 3300561

نوێنەرایەتی کۆمەڵە لە دەرەوەی وڵات
Tel/Fax: +46-18-46 84 93
E-mail: komala@cpiran.org

تەلەفزیۆنی فەزایی کۆمەڵە
Yahsat 1A
Freq: 12072 Mhz
Position: 52.5° Est
Pol: Vertical
Sym: 27500
Fec: 7/8
Web: http://www.tvkomala.com/

ڕادیوکان:
بەرنامەی ڕادیۆکانی دەنگی شۆڕشی ئێران (ڕادیۆ کۆمەڵە) و دەنگی حیزبی کۆمۆنیستی ئێران لە سەر سەتەلایتی یاه ست بەدوای تەواوبوونی پەخشی بەرنامەکانی تەلەفزیۆنی کۆمەڵە بڵاودەبنەوە.

پێشڕەو
دەورەی دووەهەم- ژمارە ٤١٨-نیوەی دووەهەمی خەرمانان ١٤٠٠-سێپتامبر ٢٠٢١

حکوومەتی ئیسلامی داماو لە دابین کردنی ئەمنییەتی خۆی

حکوومەتی ئیسلامیی دەسەڵاتدار لە ئێران لە بواری دابین کردنی ئەمنییەتی ناوخۆیی خۆی یەکێك لە بێتواناترین دەسەڵاتەکانی ناوچەکە و جیهانە و لە ماوەی ساڵانی ڕابردوودا گەلێك زەربەی کاریی کوشندەی لەم بوارەدا بەرکەوتووە. حکوومەتێك کە باڵاترین سەردارە نیزامییەکەی لەبەرچاوی خەڵکی جیهان دەکوژرێت، لە شەقامەکانی تاران و باقیی شارەکانی دیکە زانا ئەتۆمییەکانی یەك لە دوای یەك تیرۆر دەکرێن، پێگە ئەتۆمی و نیزامییەکانی یەك بە دوای یەکدا هەك دەکرێن و دەتەقێندرێنەوە، بە تۆن بەڵگە ئەمنییەتییەکانی لە حاشارگەکانی دەردەکێشرێ و بۆ وڵاتانی دیکە دەگوازرێتەوە، دووربینەکانی چاوەدێریی ئەمنییەتیترین زیندانە سیاسییەکەی (واتە ئێڤین) لە تاران هەك دەکرێت و وێنەی ئەشکەنجە و هەتکی حورمەتی بەندکراوانی سیاسی بە خەڵکی جیهان نیشان دەدرێت، وەها حکوومەتێك بەو ئاستە لە زەبوونییەوە، لە بەرامبەر ناڕەزایەتیی ئاشتی خوازانەی خەڵکدا بە دڕندانەترین شێوە هەڵسووکەوت دەکات و بەرامبەر بە دیلە دەست بەستراوەکان لە زیندان، زیاترین "ئۆتۆریتە" لەخۆی نیشان دەدات.

ڕژیم بەردەوام هەوڵ دەدات ئاستی کارایی دەزگا ئەمنییەکانی خۆی بە ڕووی خەڵك بکێشێت. بەڵام ڕاستییەکان پێچەوانەکەی نیشان دەدەن. بۆ دەزگا نیزامی و ئەمنییەکانی ڕژیمی کۆماری ئیسلامی، کوشتنی بەندکراوانی دەست بەستراو لە ناو زیندانەکان و ئەشکەنجەی خۆفناك ئاسانە، بەڵام پاراستنی گیانی کارناسانی گرینگترین و پڕخەرجترین پڕۆژە نیزامییەکان دژوار و ئاستەمە. بە بەند کێشانی چالاکانی مەدەنی بۆ ڕژیم ئاسانە، بەڵام ناتوانێ گیانی مۆرە کلیلییەکانی وەك قاسم سولەیمانی و ئەبومۆهەندێس و فەخری زادە، بپارێزێ. لەشکرەکانی دەتوانێ لەسەر شەقامەکان لە گیانی ڕیزی ناڕەزایەتیی ئاشتیخوازانەی خەڵك بەردات، بەڵام لە بەرامبەر تیمێکی عەمەلیاتی کە بە ڕۆژی ڕووناك بەر بە زانا ئەتۆمییەکەی دەگرن و دەیکوژن و شوێنی عەمەلیاتەکە بەخێرایی جێ دەهێڵن، بێتوانایە. ئەمجۆرە عەمەلیاتانە کە هەتا ئێستا گەلێك نموونەی هاوشێوەی بەڕێوەچووە، ئەفسانەی بەهێز بوونی سیستمی ئیتلاعاتیی کۆماری ئیسلامی کە بەردەوام خەڵکی پێ دەترسێنن، پووچەڵ دەکاتەوە. ماوەیەك لەمەوبەر وەزیری پێشووی کاروباری دەرەوەی ڕژیم، جەوادی زەریف گلەیی و گازندەی دەکرد کە لە زمانی "جان کێری"یەوە بیستوویەتی کە دووسەد جار هێرش کراوەتەوە سەر هێزەکانی سپای قۆدس بەڵام ناوبراو لێی ئاگادار نەبووە!

لە ماوەی چەند دەیەی ڕابردوودا حکوومەتی ئیسلامی نەیتوانیوە ئەمنییەتی سەرانی ڕژیم و مۆرە سەرەکییەکانی بپارێزێ و زۆرێك لە کارەبەدەستە باڵا سیاسی و نیزامییەکانی ڕژیم لە لایەن نەیارانییەوە لەناوچوون. ئەوەیکە لە ماوەی ساڵانی ڕابردوودا بیندراوە، نفووزی ڕوو لە زیادبوونی سرویسەکانی سیخوڕی، خرابکاری، تیرۆر و لەناوبردنی ئیمکاناتی ئینسانی، تێکنیکی و زانیاریی ڕژیم بووە. لە ئێستادا پاش چوار دەیە لە دەسەڵاتداریەتیی باندی مافیایی ئیسلامی لە ئێران نە تەنیا بەشێکی بەرین لە خەڵك هیچ جۆرە ئەمنییەتێکی کاری، سڵامەتی و سیاسییان نییە، بەڵکوو ڕژیم توانای دابین کردنی ئەمنییەتی زیندانی ئێڤین و باقیی ناوەندەکانی سەرکوتی خۆشی نییە. ڕژیمی کۆماری ئیسلامی کە لە بەرامبەر دەزگا زانیارییەکانی ڕەقیب بەمجۆرە بەچۆك داهاتووە، لە بواری زەوت کردنی ئەمنییەت لە خەڵکی ئێران لە پلەی یەکەمی ڕژیمە سەرکوتگەرەکانی جیهان دایە. بێ کەفایەتی و نابەرپرس بوون لە بەرامبەر کۆرۆنا، پەرەسەندنی ئێعتیاد، هەژاری، لەشفرۆشی، سەرکوتی نەتەوەکانی دانیشتووی ئێران، ئاپارتایدی جنسییەتی و پێشێلکردنی مافی بەرابەریی ژن و پیاو، تیرۆر و ئێعدام و ئاوارە کردنی نزیك بە ١٠ لەسەدی جەمعییەتی ئێران تەنیا چەند نموونە لە کارکردی کۆماری ئیسلامییە لە زەوت کردنی ئەمنییەت لە خەڵکی ئێران.

نوێترین نموونەی سەلمێنەری لاوازبوونی دەزگاکانی زانیاریی ڕژیم بڵاوبوونەوەی فیلمەکانی زیندانی ئێڤین واتە یەکێك لە ئەمنییەتیترین زیندانەکانی ڕژیمە. لەم زیندانەدا هەتا ئێستا بە هەزاران بەندکراوی سیاسی ئەشکەنجە دراون و ئێعدام کراون. لە چەند دەقیقە فیلمێك کە هەتا ئێستا لە هەك کردنی دووربینە مەدار بەستەکانی زیندانی ئێڤین ڕوو بە دەرێ بڵاو بووەتەوە، لێدان و کوتەككاریی بەندکراوانی سیاسیی دەست و پێ بەستراو، ڕاکێشانی بەندکراوی بێهۆش بەسەر عەرزدا و ڕەد بوونی ئاخوندێك بە بێ هیچ بایەخێك بەسەر بەندکراوێکی بێهۆش و هەوڵی خوکوژیی بەندکراوێکی دیکە دەبیندرێ. ڕوخساری پاسەوانانی زیندان و ئەشکەنجەدەران لەسەر تەلەویزیۆنەکان دەردەکەوێت و خەڵك دەتوانن بە چاوی خۆیان توندوتیژی و بەربەرییەتی ئسیلامی دەرحەق بەندکراوانی سیاسیی دەست و پێ بەستراو و بێهۆش ببینن.

ئەگەر لە چەند دەقیقە فیلمێکی بەدەست هاتوو لە زیندانی ئێڤین ئەو هەمووە وەحشیگەری و توندوتیژییە دەبیندرێ، دەکرێ بیهێنینە بەرچاو کە لە ماوەی یەك ڕۆژ، یەك حەفتە و مانگ و ساڵ، لە ماوەی چل ساڵی ڕابردوودا، چ کارەسات و جەنایاتێك دژبە بەندکراوانی سیاسی لەم زیندانەدا ڕووی داوە. پتر لە ٤٠ ساڵە کە حکوومەتی تاڵەبانی شیعە لە ئێران دەسەڵاتدارە و ئەمڕۆ خەڵکی جیهان و ڕێکخراوەکانی مافی مرۆڤ دەتوانن بەربەرییەتی ئەم ڕژیمە لە ناو زیندانەکان و دژبە بەندکراوانی سیاسی ببینن.

خەڵکی شەریف و وشیاری ئێران درەنگ یان زوو بە ڕووخاندنی حکوومەتی کۆنەپەرستی ئێسلامی، دەرگای هەموو زیندانەکان دەکەنەوە و گشت بەندکراوانی سیاسی ئازاد دەکەن و زیندانی ئێڤین و باقیی ناوەندەکانی ئەشکەنجە و ئێعدام دەکەنە مۆزەخانەی نیشاندانی توندوتیژی و بەربەرییەتی حکوومەتی ئسیلامی، لەم وێنانە و باقیی بەڵگەکانی ئەشکەنجە و ئێعدام کەڵك وەردەگرن تا ڕێبەرانی ڕژیم بە تاوانی ئەنجامدانی جەنایەت دژبە مرۆڤایەتی بە موحاکەمە بکێشن.

***

پێشڕەو
دەورەی دووەهەم- ژمارە ٤١٨-نیوەی دووەهەمی خەرمانان ١٤٠٠-سێپتامبر ٢٠٢١

دووپات بوونەوەی شکستی سایگۆن لە کابۆل

بەرەبەیانیی ڕۆژی دووشەممە، تێرمینالی فڕۆکەخانەی نێونەتەوەیی کابۆل شایەدی ورووژمی هەزاران کەس بە مەبەستی ڕاکردن لە کابۆل بوو. ئەم کەسانە زۆربەیان بەهۆی هاوکاری لەگەڵ هێزەکانی ئەمریکا لە مەترسیی تۆڵەسەندنەوەی هێزەکانی تاڵەبان دابوون. بایدێن بەڵێنی دابوو کە بە نزیکەی ٢٠ هەزار کەسیان ویزای چوون بۆ ئەمریکا بدات. سەربازانی ئەمریکایی پاش لێکهەڵوەشانی دەوڵەتی ئەفغانستان کۆنترۆڵی فڕۆکاخانەی کابۆلیان بەدەستەوە گرتووە تا باروودۆخی چوونەدەرەوەی دیپلۆماتەکان و کەسانی بیانی لە ئەفغانستان دابین بکەن. سەربازان بەرەورووی ئەم خەڵکە تەقەیان کرد و بەهۆیەوە لانیکەم دە کەس گیانیان لەدەست دا. دووربینی تەلەویزیۆنەکان وێنەی دڵتەزێنی ئەو خەڵکەیان نیشان دەدا کە لە هەوڵی ئەوەدا بوون خۆ بە فڕۆکەی نیزامیی ئەمریکاوە هەڵاوەسن کە لەسەر باندی فڕۆکەخانەکە ئامادەی حەرەکەت دەبوو. دووربینەکان لانیکەم وێنەی کەسێکیان تۆمار کردووە کە لە ئاسمانەوە کەوتووەتە خوارەوە.

هەر بەم بۆنەوە تۆڕە کۆمەڵایەتییەکان دوو وێنەیان بەهۆی هاوشێوەیی سەرسووڕهێنەریان لە پەنا یەکتری دانا. یەکەم وێنەی دوایین ساتەکانی هەڵاتنی هێزەکانی ئەمریکا لە ڤییەتنام لە ڕۆژی ٣٠ی ئاوریلی ١٩٧٥ و دووهەم وێنەی ڕۆژی دووشەممە ١٧ی ئووتی ٢٠٢١ لە فڕۆکەخانەی کابۆل.

لە ساڵی ١٩٥٥ ویلایەتە یەکگرتووەکانی ئەمریکا دەستی دایە شەڕێکی خوێناوی جەنایەتکارانە لە ڤییەتنام و ٢٠ ساڵ دواتر بە قەبووڵ کردنی شکستێکی سەرشۆڕانە لە وڵاتێکی چکۆلە و هەژار لە باشووری ڕۆژهەڵاتی ئاسیا، بە دانی ٥٨ هەزار کوشتە لە هێزەکانی ئەمریکا و کوشتاری پتر لە یەك ملیۆن و ١٠٠ هەزار کەس لە خەڵکی خەباتکار و خۆڕاگری ڤییەتنام، ناچار بوو شکستی خۆی لەم شەڕەدا قەبووڵ بکات. ڤیت کۆنگەکان(واتە هێزەکانی بەرەی ئازادی بەخشی ڤییەتنام) بە ڕێبەریی حیزبی کۆمۆنیست و هوشی مین لە پشتیوانیی بەرینی بیروڕای گشتی جیهان بەهرەمەند بوون. لەگەڵ پەرەسەندنی ناڕەزایەتی لە ناوخۆی وڵاتی ئەمریکا، چوونەسەرەوەی بەردەوامی ژمارەی کوژراو و بریندارەکان، چوونەسەرەوەی هەزینەی سەرسووڕهێنەری شەڕ و پەراوێزخران و مەحکووم کرانی ئەمریکا لە ئاستی جیهانیدا، دەوڵەتی ئەمریکا پاش ٢٠ ساڵ، بە سەرلێشێواییەوە هێزەکانی خۆی لە سایگۆن هێنایەدەر.

لە ساڵی ٢٠٠١ و پاش هێرشی گرووپی تیرۆریستیی ئەلقاعیدە بۆسەر بیناکانی ناوەندی تیجارەتی جیهانی و پێنتاگۆن، بە فەرمانی جۆرج بووش ئەرتەشی ئەمریکا دژبە حکوومەتی تاڵەبان لە ئەفغانستان چووە ناو شەڕەوە. ڕێك ٢٠ ساڵ دواتر ناچاربوون سێناریۆی سایگۆن، بەڵام ئەمجارەیان لە شاری کابۆل دووپات بکەنەوە.

بینانووی ئەمریکا بۆ شەڕ لەگەڵ ڤییەتنام، دیفاع لە حکوومەتی کارتۆنی و هاوپەیمانی خۆی لە ڤییەتنامی باشوور، ڕێگری لە پەرەسەندنی کۆمۆنیسم و کەوتنە مەترسیی بەرژەوەندییەکانی ئەمریکا لە وڵاتانی وەك ڤییەتنام، لائۆس و کامبۆج بوو. هەر وەك چۆن لە شەڕی داگیرکەرانەی ئەمریکا لە ڤییەتنام ئەرتەشی ئەمریکا نەیتوانی دەوڵەتی دەستنیشاندەی خۆی لەم وڵاتە، سەرەڕای هەموو هەزینەیەك بپارێزێ، دەوڵەتە سەرسپێردراوەکەشی لە ئەفغانستان تووشی هەر ئەم چارەنووسە کرد.

خەڵکی تێکۆشەر و خەباتکاری ڤییەتنام توانییان یەکگرتوویی باشوور و باکووری ڤییەتنام وەدی بێنن و بەقەد توانای خۆیان هەوڵیان دا ئەم وڵاتە کە لە وێرانەیەك زیاتر نەبوو، ئاوەدان بکەنەوە. بەڵام چوونەدەرەوەی ئەمریکا لە ئەفغانستان بوو بەهۆی بەدەسەڵات گەیشتنی دووبارەی تاڵەبان. واتە هێزێك کە کەوتووەتە بەر نەفرەتی کۆمەڵگەی جیهانییەوە. ئەم ڕووداوە دەتوانێ وڵاتی ئەفغانستان بەدەیان ساڵ بگەڕێنێتەوە دواوە. ژنان، ڕۆژنامەوانان، میدیای ئازاد، کەمینە نەتەوەیی و مەزهەبییەکان، داهێنان و پێشکەوتن، پەروەردە و بارهێنان، هەر هەموویان دەبنە قوربانیی بەدەسەڵات گەیشتنەوەی تاڵەبان. سەدان هەزار ئاوارەی دیکە بە جەمعییەتی دوو ملیۆن و نیویی ئاوارەکانی ئەفغانستان زیاد دەبێت و بۆ چەندومین جار خەڵکی بێبەش و ستەملێکراوی ئەفغانستان مەحکووم بە تەحەمولی تراژێدییەکی ئینسانی دەبن.

ئەگەرچی حکوومەتە گەندەڵ و بێکەفایەتەکانی حامد کەرزای و ئەشرەف غەنی نەیانتوانی ئاواتەکانی خەڵکی ئەفغانستان وەدی بێنن و خۆشیان تا ڕادەیەك بەرپرسی بەدەسەڵات گەیشتنی تاڵەبانن، بەڵام هاتنە سەرکاری تاڵەبان لە ئاکامی شکستی ئەمریکا لەم وڵاتە مەترسی و هەڕەشەیەکی جیدییە بۆ خەڵکی ناوچەکە و فاکتۆرێکە بۆ بەهێزبوونی ڕەوتە کۆنەپەرستە ئیسلامییەکان لە وڵاتانی ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست.

خەڵکی ئێران و کوردستان کە لە ماوەی چوار دەیەی ڕابردوودا ژیان لەژێر دەسەڵاتی ئیسلامیی ویلایەتی فەقیهی شیعەیان تەجروبە کردووە، دەتوانن بیهێننە بەرچاو کە ئیمارەتی ئسیلامیی تاڵەبان چ بەڵایەك بەسەر خەڵکی ئەفغانستان دێنێت. ئەمریکا و هاوپەیمانانی لە ئەفغانستان، حکوومەتی کۆنەپەرستی پاکستان و باندە گەندەڵە دەسەڵاتدارەکان لە ئەفغانستان بەرپرسی سەرەکیی سەرکەوتنی تاڵەبانن.

بەڵام بێگومان شادی و سەمای تاڵەبان و شەریکەکانی زۆر ناخایەنێ و جەماوەری خەباتکاری ئەفغانستان بە ئەزموونی زۆر زیاترەوە و بە ناسینی ڕوونتری دەسەڵاتە جیهانییەکان، بەسەر ترس و بێ هیوایی خۆیاندا زاڵ دەبن و پشتیان لەژێر باری ئەم شکستە گەورەیەدا کە لە لایەن هێزەکانی ناوخۆ و دەرەوە بەسەریاندا سەپاوە، ڕاست دەکەنەوە.

***

مەحکووم کردنی هێرشە ئاسمانییەکانی ئەرتەشی تورکیە لە قووڵایی خاکی کوردستانی عێراق

وەزارەتی بەرگریی تورکیە باسی لە هێرشی ئاسمانیی بەرینی ئەرتەشی ئەم وڵاتە دژبە پێگەکانی بەوتەی خۆیان حیزبی کرێکارانی کوردستان (پەکەکە) لە باریکەی سنووری کوردستانی عێراق و ئێران، لە ناوچەی "ئاسۆس" کرد. بە پێی ڕاپۆرتە بڵاوکراوەکانی سایتی "وەزارەتی بەرگریی تورکیە"، بەرەبەیانیی ڕۆژی سێشەممە ٢ی مانگی خەرمانانی ١٤٠٠ی هەتاوی، فڕۆکە جەنگییەکانی هێزی ئاسمانیی ئەم وڵاتە ٢٠٠ کیلۆمیتر هاتوونەتە ناو خاکی هەرێمی کوردستانەوە و ٢٨ ئامانجیان لە ناوچەی "ئاسۆس" بۆمباران کردووە و بە ئیدیعای خۆیان "زەرەبەیەکی قورس"یان لە پێگەکانی حیزبی کرێکارانی کوردستان داوە. ڕاپۆرتەکە لە درێژەدا باس لەوە دەکات کە "٢٠ فڕۆکەی جەنگیی تورکیە و درۆنەکانی ئەم وڵاتە، ئەنبارەکانی چەکوچۆڵ و حاشارگەکانی پەکەکەیان کردووەتە ئامانج". بە پێی وێنەی و گرتە ویدیۆ بڵاوکراوەکان لەلایەن ئەرتەشی تورکییەوە ئەم ئۆپراسیۆنە لەلایەن "خلووس ئاکار" وەزیری بەرگریی تورکیە بەشێوەی ڕاستەوخۆ هیدایەت و ڕێبەری کراوە. هەموو ئیدیعاکانی دەوڵەتی تورکیە سەبارەت بە پێگەکانی پەکەکە لە حاڵێك دایە کە خەڵکی دانیشووی ناوچەکە باس لەوە دەکەن کە هیچ نیشانەیەك لە حزووری هێزەکانی ئەم حیزبە لەم ناوچەیە نەبینراوە. هەر لەم بوارەدا زانا عەبدولڕەحمان فەرمانداری شارستانی "پێنجوێن" لە وتووێژ لەگەڵ سایتی "شارپرێس" ڕایگەیاندووە کە ئەم بۆمبارانە کاتژمێر ٦ و ٣٠ دەقیقەی بەیانیی ڕۆژی سێشەممە لە ناوچە ئاوەدانەکان و گوندەکانی دەوروبەری شاری "پێنجوێن"ی سەربە پارێزگای سلێمانی ئەنجام دراوە، کە پێنج دەقیقە لە شاری پێنجوێن دوورن. ناوبراو هەروەها ڕایگەیاند کە "ئەم بۆمبارانە خەساری گیانیان لێنەکەوتووەتەوە بەڵام دەیان ملیۆن دینار زەرەری ماددیی لە باغ و لەوەڕگە و دارستانەکانی ناوچەکە داوە". شارەداری پێنجوێن هەروەها دەشڵێ کە "٣ ناوەندی سەرەکیی حکوومەتی هەرێمی کوردستان واتە سەرۆکی هەرێم، سەرۆکی دەوڵەتی هەرێم و پارلەمانی خۆجێیی هەتا کاتی بڵاوبوونەوەی ئەم هەواڵە هیچ کاردانەوەیەکیان لە خۆیان نیشان نەداوە". ڕێکخراوی "سی پی تی"ی ئەمریکاییش ڕایگەیاندووە کە "بۆمبارانەکە لە ناوچەی پێنجوێن و لە دەوروبەری ٨ گوند ئەنجام دراوە و بۆ ماوەی ٢٠ خولەك درێژەی بووە."

خەڵکی ناوچەی پێنجوێن و گوندەکانی دەوروبەر پاش هێرشی هێزە ئاسمانییەکانی ئەرتەشی تورکیە لە وتووێژ لەگەڵ کەناڵە مەهوارەیی و میدیا کورد زمانەکانی ناوچەکە، نیگەرانیی قووڵی خۆیان لە ئاست دەستدرێژییەکانی ئەرتەشی تورکیە دەربڕیوە و ڕایانگەیاندووە کە "هێزە چەکدارەکانی پەکەکە لەم ناوچەیە حزووریان نییە و تورکیە بەئانقەست و بە ئامانجی ناسەقامگیر کردنی ناوچەکە دەست دەداتە ئەنجام دانی ئەمجۆرە هێرشانە".

شایانی باسە هەتا ئێستا بە دەیان جار درۆن و فڕۆکە جەنگییەکانی ئەرتەشی تورکیە لە ناوچە سنوورییەکان و دەوروبەری شاری "ڕانییە"، "قەڵادزێ" و تا شارەکی "ماوت" و کێوەکانی "ئاسۆس" دەستیان داوەتە بۆمباران و لەناو بردنی ئامانجە دیاریکراوەکانیان، بەڵام ئەوە یەکەم جارە کە لەم ئاستە بەرینەدا بە ٢٠ فڕۆکەی جەنگی و درۆنی نیزامی، لە دەوروبەری شاری پێنجوێن و لە ٢٠٠ کیلۆمیتریی سنووری تورکیە، بە بیانووی لەناوبردنی پێگەکانی حیزبی کرێکارانی کوردستان هێرشی نیزامییان ئەنجام داوە.

هێرشی نیزامیی جەنایەتکارانەی ئەرتەشی تورکیە لە ماوەی ساڵانی ڕابردوودا بۆسەر هەرێمی کوردستانی عێراق لە حاڵێکدا ئەنجام دەدرێت کە ئەم ناوچەیە بەردەوام لەژێر پۆشش و کۆنترۆڵی ئاسمانیی ئەمریکا و هاوپەیمانانی دایە. هەروەها هێزەکانی دەوڵەتی ناوەندیی عێراق بە پێی یاسای "دەوڵەتی فیدراڵ" لە ناوچە سنوورییەکانی نێوان ئێران و تورکیە لەژێرناوی "سنووروانان" جێگیر کراون و لە بەغدا مووچەی مانگانە وەردەگرن. حکوومەتی هەرێمی کوردستانیش بە ڕواڵەت دەسەڵاتداری ئەم ناوچانەیە. بەڵام لەشکرکێشیی ئەرتەشی تورکیە بۆسەر خاکی عێراق، لەوانە جێگیر کردنی هێزەکانی لە نزیکیی "مووسڵ" (بەعشیقە) و دروست کردنی دەیان پێگە و خاڵی نیزامی بە بەرینایی دەیان کیلۆمیتر لە ناوچەی سنووریی "بادینان و زاخۆ" لەناو خاکی کوردستانی عێراق، نیشانەی هاوئاهەنگیی و چاوپۆشیی زیاتری لایەنە دەرگیرەکانی کوردستان و مەسەلە کوردە لە هێرشەکانی ئەرتەشی تورکیە. ئەم هێرشانە بەکردەوە دژبە دەسەڵاتی خۆجێیی هەرێمی کوردستانە و لە هەمان حاڵدا پشتیوانی و هاوئاراستەیی ئاشکرا و نهێنیی دەوڵەتانی ئێران، عێراق، سووریە و ئەمریکاشی لەگەڵە.

لە ڕاستیدا کێشە ناوخۆییەکانی کۆمەڵگەی کوردستانی عێراق لەوانە نامۆ بوونی خەڵك لە دەسەڵات، گەندەڵیی بەرینی ماڵی و ئیداری، بێکاری، گرانی، کۆچ کردنی بەرینی لاوان بۆ دەرەوەی وڵات، قووڵ بوونەوەی بەردەوامی بۆشایی نێوان هەژاری و سەروەت، حزووری بەرینی ئابووری و ئەمنییەتیی دەوڵەتانی ئێران و تورکیە و باندە تیرۆریستەکانیان لە خاکی عێراق بەگشتی و لە ناوچەی کوردستان بەتایبەتتی، سیاسەتی قازانج پەرستانە و ئۆتۆریتە خوازانەی ئەمریکا و نیگەرانی لە بردنەدەرەوەی هێزەکانی لە عێراق و کوردستان و دابین کردنی بوار بۆ دەخاڵەتی زیاتری ئێران و تورکیە لەم وڵاتە و بەتایبەت لە کوردستان بەشێوەی ڕاستەوخۆ و یان لە لایەن دەست و پێوەندەکانیان، لە هۆکارە سەرەکییەکانی بارودۆخی نارۆون، داهاتووی لێڵ و هێرشەکانی تورکیە و هێندێك جار کۆماری ئیسلامی لە کوردستانی عێراقە. هێرشی ئاسمانی بۆسەر ناوچەکانی هەڵکەوتوو لە قووڵایی کوردستانی عێراق، زەوت کردنی ئەمنییەت لە خەڵك و زیان گەیاندن بە زەوی و باغی ئەو خەڵکەی کە بژێوی ڕۆژانەیان لەم ڕێگەوە دابین دەکەن، کردەوەیەکی جەنایەتکارانەیە و مەحکوومە. لە بارودۆخێکدا کە هەموو لایەنە قازانجبەرەکان چاوی خۆیان بەسەر دەستدرێژییەکانی دەوڵەتی تورکیە لە خاکی عێراق بەستووە، جەماوەری یەکگرتووی گشت ناوچەکە بە پشت بەستن بە هێزی وشیار و ڕێکخراو و پشتیوانیی نێونەتەوەیی خەڵکی هاوچارەنووس دەتوانن دژبەم دەستدرێژیانە ڕاپەڕن.

***

سەنعەت و تیجارەتی عەزاداری لە سەردەمی کۆرۆنادا

نەخۆشیی کۆرۆنا بۆ جارێکی دیکە نیشانی دا کە گیان و سڵامەتی خەڵك بۆ حکوومەتی ئیسلامی هیچ بایەخێکی نییە. ئێرانی ژێر دەسەڵاتی کۆماری ئیسلامی لەچاو زۆربەی وڵاتانی جیهان خاوەن خوارترین ستاندارده لە بواری بەرەنگاربوونەوە لەگەڵ ویرووسی کۆرۆنا و پاراستنی تەندرووستیی خەڵك. لە زۆربەی وڵاتانی جیهان، لەڕێگەی پەیڕەوکردنی مەودادانانی کۆمەڵایەتی، لێدانی ماسك، تێستی بەرین و خێرای خەڵك، گەندبڕ کردنی بەردەوامی ئامرازەکانی گواستنەوەی گشتی، پاك و خاوێنیی کەسی، قەرەنتینەی بەربڵاوی بەشێکی بەرین لە خەڵك، هاوئاهەنگی لەگەڵ بڕیار و پێشنیاری ناوەندەکانی تەندرووستی و زانستیی جیهان و بەتایبەت واکسیناسیۆنی بەشێکی بەرین لە خەڵك، تەرخان کردنی بوودجە و ئیمکاناتی زیاتر بۆ پێشگیری، بارهێنان و بەرپرسایەتی وەخۆ گرتنی خەڵك بەرامبەر بە پەتای کۆرۆنا، کڕینی بەرینی واکسێنی ستاندارد و کاریگەر، توانییان ئاماری تەڵەفاتی ویرووسی کۆرۆنا بە کەمترین ئاست بگەیەنن.

بەڵام کۆماری ئیسلامیی بەئانقەست بەپێچەوانەی ڕێنوێنییە پزیشکی و زانستییەکان هەنگاوی هەڵگرت. سەرانی ڕژیم بۆ ماوەیەکی زۆر دەستیان دایە حاشالێکردن و شاردنەوەی ئاماری مەرگی کۆرۆنا، تا هەڵبژاردنە کەم ڕەونەقەکەیان تەعتیل نەبێت. لە چوونی فڕۆکەکان بۆ وڵاتی چین لەوپەڕی بڵاوبوونەوەی کۆرۆنادا ڕێگیریان نەکرد، لە مزگەوت و ناوەندە مەزهەبییەکان دەستیان دایە کۆبوونەوە و بەڕێوەبردنی ڕێوڕەسمی عاشوورا و تاسووعا. قەرەنتینەی بەرینی خەڵك لەو ناوچانەی کە کۆرۆنا پەرەی سەندبوو نەخرایە دەستووری کارەوە و لە هاتنی واکسێنە بەناوبانگ و موعتەبەرە جیهانییەکان بۆ ئێران بە بیانووی دژایەتی لەگەڵ ڕۆژئاوا ڕێگری کرا. تەنانەت لە بەرئاورد لەگەڵ وڵاتێکی وەك عەرەبستان کە ڕێوڕەسمی حەجی ساڵانەی بەخاتری کۆرۆنا تەعتیل کرد، ڕژیمی ئیسلامی حازر نەبوو ڕێوڕەسمی مانگی موحەڕەم و باقیی کۆبوونەوە مەزهەبییەکان بە شێوەی کاتی ڕابگرێت.

بە بیانووی بەرهەمهێنانی واکسێنی ناوخۆیی، خەڵکیان لە چاوەڕوانیدا ڕاگرت و بێجگەلە گاڵتەجاڕیی دەزگای ویرووسیابی سپا، "واکسێنی بەرەکەت"یان دروست کرد کە لە لایەن هیچ ناوەندێکی گرینگی دەرمانی و تەندرووستیی جیهانییەوە تەئید نەکراوە و لە هیچ بڵاوکراوە و جۆرناڵێکی موعتەبەری زانستیدا، زانیارییەك سەبارەت بەم واکسێنە بەدی ناکرێت.

بە لەبەرچاوگرتنی دوایین ئامارەکانی ئێستا سەبارەت بە نەخۆشیی کۆرۆنا لە ئێران، کە بە هیچ شێوەیەك جێگای متمانە نین، پتر لە ١٠٠ هەزار کەس گیانیان لەدەست داوە و چوار ملیۆن کەسیش تووشی ئەم نەخۆشییە بوون. کەمبوونی دەرمان، نەبوونی تەختی نەخۆشخانە، کەمبوونی ژمارەی پەرستار و دکتور، ئێرانی بەرەو تەعتیلی و قەیران بردووە. کار گەیشتووەتە جێگایەك کە حکوومەت توانای دابین کردنی کفن و دەفنی نەخۆشەکانی نییە. لە ئێستادا ٣٥٩ شارستان لە بارودۆخی سوور، ٥٩ شارستان لە بارودۆخی نارنجی و ٣٠ شارستان لە بارودۆخی زەرد دان. حکوومەتی ئیسلامی لە هەلومەرجێکدا کە توانانی دابین کردنی تابووت و ناشتنی نەخۆشانی کۆرۆنای نییە، ملیاردها دۆلار بۆ سەرکوت لە ناوخۆی ئێران و ناردنی تیرۆریسم بۆ دەرەوەی وڵات هەزینە دەکات.

حاکمانی ئێران، تۆڕی بەرینی ئاخوندە گرینگ و سەرەکییەکانی ڕژیم، فەرماندەکان و ڕێبەریی هێزە نیزامی و ئەمنییەکان و ئاغازادەکان، خۆیان باشترین کەرەستەی پزیشکی و دەرمانییان لە ئیختیار دایە و تەنانەت بەدەگمەن هەواڵی مەرگی ئاخوندێکی ٩٠ تا ١٠٠ ساڵە بەهۆی تووش بوون بە نەخۆشیی کۆرۆنا دەبیستین. ئەوەش لە حاڵێکدایە کە ڕێژەی گیان لەدەستدانی خەڵکی ئاسایی بە تەمەنی ٣٠ تا ٥٠ ساڵ، کە واکسێنی بەرەکەتی حکوومەتیان وەشاندووە، چەند بەرابەر بووە.

ئەوەیکە زیاتر لە هەموو فاکتۆرەکانی دیکە ڕێژەی مەرگی ویرووسی کۆرۆنای بردە سەر، نابەرپرس بوونی دەزگای مەزهەبی و ئیمام جومعە و مزگەوتەکان، ڕۆڵی خرابکارانەی ئاخوندەکان لە تەعتیل نەکردنی تیجاڕەتی عەزاداریدا بوو کە لە ناوەندە سەر بەستراوەکان و یان لە سەر شەقامەکان هەزاران کەسیان بانگەشەی کۆبوونەوە و سینەزەنی دەکرد. هەیئەتەکانی عەزاداری و نۆوحە خوێنی کە بە هاندانی ڕاستەوخۆی عەلی خامنەیی و ئاخوندە سەرەکییەکانی ڕژیم بەڕێوەدەچوون، یەکێك لە هۆکارە جیددییەکانی بڵاوبوونەوەی بەرینی ویرووسی کۆرۆنا لە ئێرانە.

مەداحانی مەزهەبی کە سەربە دەزگا ئەمنییەکان و باندی خامنەیین، بە یارمەتیی سەدا و سیمای کۆماری ئیسلامی هەوڵیان دا ژمارەیەکی هەرچی زیاتر لە خەڵك بەرەو ڕێوڕەسمی عەزاداری ڕاکێشن و بەکردەوە لە بڵاوبوونەوەی بەرینی ویرووسی کۆرۆنا و ڕێژەی باڵای مەرگی هاووڵاتییاندا ڕۆڵێکی چالاک و جیددییان بینیوە. بەڵام ڕژیم بەوەش ڕازی نەبووە و بە شێوەی جۆراوجۆر لە هەوڵی ناردنی مەداح، ئاخوند و نۆوحەخوێن بۆ وڵاتانی دەوروبەر و شوێنەکانی دیکەی جیهاندا بووە و باڵوێزخانە و کۆنسوولخانەکانی دەرەوەی وڵاتی خۆی کردووەتە ناوەندێك بۆ بڵاوکردنەوەی ویرووسی کۆرۆنا لە وڵاتانی دیکە.

بێجگەلە بێ کەفایەتیی حاکمانی ئیسلامیی ئێران، نابەرپرس بوونی بەشێك لە خەڵك کە سەرەڕای ئاگاداربوون لە پێویستیی پەیڕەوکردنی مەودادانانی کۆمەڵایەتی، لە ڕێوڕەسمە مەزهەبی و لە زەماوەند و باقیی کۆبوونەوەکانی دیکەدا بەشداری دەکەن، بەداخەوە ئاماری قوربانییانی بردووەتە سەرێ.

لە بارودۆخێکدا کە ڕژیم لە بواری پێشگیری کردن لە ویرووسی کۆرۆنا داماو و بێتوانایە و بەرپرسانی ڕژیم یەکتر بە هۆکاری خوڵقانی ئەم بارودۆخە دەناسێنن، بەشی توندئاژۆی مەزهەبیی کۆمەڵگا و مۆرە ئەمنییەکانی حکوومەت دەستیان داوەتە پەرەپێدان بە تیجاڕەت و سەنعەتی عەزاداری و بەکردەوە، بە یارمەتیی بەشێکی نابەرپرس لە خەڵك قەیرانی کۆرۆنایان توندتر کردووەتەوە.

لە جەرگەی بێتوانایی و داماویی ڕژیم لە چارەسەرکردنی قەیرانی کۆرۆنا، بەشی پێشڕەوی کۆمەڵ و چالاکانی مەدەنی پێویستە زیاتر لە ڕابردوو لەگەڵ ناوەندەکانی تەندرووستی و دەرمانیی جیهانی یەکگرتوو و هاوئاهەنگ بن و لە ڕێنوێنییەکانیان بۆ بەرەنگاربوونەوە و پێشگیری کەڵك وەرگرن. ڕژیمێك کە خۆی هۆکار و بڕیاردەری کوشتن و قەتڵوعامی هەزاران بەندکراوی سیاسی و نەیاری حکوومەتە، ڕژیمێك کە لە دەرەوەی وڵات و تەنانەت لەوپەڕی بڵاوبوونەوەی ویرووسی کۆرۆنادا خەریکی تیرۆری نەیارانی سیاسیی خۆیەتی، نابێ و ناکرێ لەئاست گیان و تەندرووتیی خەڵکدا متمانەی پێبکرێ. شێوەی بەڕێوەبردنی ویرووسی کۆرۆنا لەلایەن حکوومەتی ئسیلامییەوە، کوشتارێکی بەکۆمەڵی لێکەوتووەتەوە. پاسدار — پزیشکەکانی کۆماری ئیسلامی کە پۆستی وەزارەت و پارێزگاریی مەجلیسیان وەئەستۆیە و هەموو بەرپرسانی ورد و درشتی ڕژیم و بەتایبەت عەلی خامنەیی کە لە هاوردە کردنی واکسێنی کۆرۆنا ڕێگریان کرد، بەرپرس و هۆکاری ئەم کوشتارە بەکۆمەڵەی خەڵکی ئێرانن و پێویستە درەنگ یان زوو لە ئاست هەموو جەنایەتەکانیان وڵامدەرەوە بن.

***

شایەلۆغای کۆنەپەرستانی کوردستان بۆ سەرکەوتنی تالیبان لە ئەفغانستان زۆر ناخایەنێ

سەرکەوتنی دارودەستەی یەکجار کۆنەپەرستی تاڵەبان و شکستی سەرشۆڕانەی حکوومەتی ئەمریکا و هەیئەتی دەسەڵاتداری گەندەڵ و کارتۆنیی ئەفغانستان، ڕەنگدانەوەی جۆراوجۆر و بەرینی لە ئاستی جیهان و ناوچەکەدا بووە. لە لایەکەوە کۆنەپەرستانی ناوچەکە، ڕێکخراو و دەسەڵاتە ئیسلامییەکان، لەشکری دیکتاتۆران و ستەمکاران، تەنانەت ئەگەر لەگەڵ سیاسەتەکانی تاڵەبانیش هاوڕا نەبن، شکستی ئەمریکا و سەرکەوتنی تاڵەبانیان بە ئاشکرا و یان بە شاراوە و بە پارێزەوە جێژن گرتووە. لە لایەکی دیکەوە کرێکارانی وشیار، ژنانی بەرابەری تەڵەب و مافخواز، خەڵکی ستەملێکراو، هونەرمەندان و نووسەرانی پێشڕەو، ڕۆژنامەوانانی چەپ و پێشکەوتوو، خەڵکی شەریف و ئازادیخواز، هێز و ڕێکخراوەکانی مافی مرۆڤ و عەداڵەتخواز لە هەر گۆشەیەکی جیهان سەرکەوتنی تاڵەبان وەك تراژێدییەك بۆ خەڵکی ئەفغانستان و مرۆڤایەتی هەڵدەسەنگێنن.

چل و چەند ساڵ لەمەوبەر سەرانی وڵاتانی ئیمپریالیستیی ڕۆژئاوا بە ڕێبەریی ئەمریکا لە "کۆنفرانسی گوادێلوپ"دا بڕیاریان دا کە خومەینی و شەریکەکانی بە فڕۆکە لە فەڕانسەوە بنێرنەوە ئێران. ئەوان بەو بڕیارەیان چوار دەیە نەکبەت و سەرکوت و تیرۆریسم و شەڕیان بەسەر خەڵکی ئێران و ناوچەکەدا سەپاند.

٤٢ ساڵ دواتر هەمان حکوومەتی ئەمریکا و شەریکەکانی لە جەرەیانی پرۆسەیەکی دوو ساڵەی ڕێکەوتنە ئاشکرا و نهێنییەکان، بەکردەوە تاڵەبانیان بەسەرکەوتن گەیاند و چەکوچۆڵی نیزامیی پێشکەوتوویان خستە بەردەستیان. دەستکەوت و ئاکامی سیاسەتەکانی ئەمریکا لە ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست بەکردەوە بەردەوام پێکهێنان و بەهێزکردنی ڕەوتە ئیسلامی و کۆنەپەرستەکان بووە، کە "ئیماراتی ئیسلامیی ئەفغانستان" بە ڕێبەریی تاڵەبان و کۆماری ئیسلامیی لە ئێران تەنیا دوو نموونەیەتی.

کاردانەوەی باندەکان، حیزب و لایەنەکان، ڕێبەرانی مەزهەبیی سوننی، لەئاست سەرکەوتنی تاڵەبان، سەیر و جێگای سەرەنجە. لە مەولەوییە ڕەنگاوڕەکەکانی سیستان و بەلووچستانەوە تا حیزب و لایەنە ئیسلامییەکان لە کوردستانی عێراق، زۆربەی هەرە زۆریان، لە خۆشیان لەناو پێستی خۆیاندا ناگونجێن و باس لە تاڵەبانی نوێ دەکەن. ڕەوتە ئیسلامییەکانی کوردستان و باقیی ناوچە سوننی نشینەکان کە خۆیان نوقمی گەندەڵی و ڕانتخۆرین، حەرەمسەرایان بۆ خۆیان دروست کردووە و سەریان بە دۆلارە نەوتییەکانی ئەم یان ئەو حکوومەتەوە بەندە، دەربارەی "تاڵەبانی دژە گەندەڵ" و "شکستی حکوومەتی گەندەڵی ئەفغانستان" دەستیان داوەتە مۆوعیزە خوێندن.

تاڵەبان خۆی یەکێك لە گەندەڵترین ڕەوتەکانی ناوچەکەیە و نزیکایەتی و سەرسپێریی بە حکوومەتی ئیسلامیی پاکستان بەناوبانگە. بەشی سەرەکیی سەروەت و سامانی تاڵەبان لە ڕێگەی بازرگانی ماددەی هۆشبەر و تاڵان کردن و باج وەگرتنەوە دابین کراوە. ئەوان هیچکات ڕاپۆرتێکیان دەربارەی سەرچاوەی ماڵیی خۆیان بڵاونەکردووەتەوە و لە بەرامبەر خەڵکدا خۆیان بە وڵامدەرەوە نازانن. پتر لە یەك ملیۆن و نیو لە خەڵکی ئازارچێشتووی ئەفغانستان لە ماوەی نزیك بە نیو سەدە شەڕدا گیانیان لەدەست داوە، کە تاڵەبان زۆرترین سەهمی لەم جەنایەتانەدا بووە.

حیزب و ڕەوتە ئیسلامییەکان لە کوردستانی عێراق و گرووپە سیاسییە سوننی مەزهەبەکان لە سیستان و بەلووچستان، لە جەنایەت و گەندەڵیی جێکەوتووی تاڵەبان چاوپۆشی دەکەن و تەنیا بەخاتری ئیسلامی و سوننی بوون و دوژمنایەتیی کوێر لەگەڵ شارستانییەتیی ڕۆژئاوا و مافی ژن، پشتیوانی لە تاڵەبان دەکەن. هەر ئەم ڕەوت و حیزب و کەسایەتییە کۆنەپەرستانە چەند ساڵ لەمەوبەر لە داعش و خەلافەتی ئیسلامییەکەی دیفاعیان دەکرد و داوایان لە لاوان دەکرد کە بە ڕیزەکانی ئەم گرووپە پەیوەست بن.

جەنایات و بەربەرییەتی داعش دژبە خەڵکی ناوچەکە و بەتایبەت دژبە خەڵکی کوردستانی عێراق و سووریە، بۆ ڕەوت و حیزبە ئیسلامییەکانی کوردستانی عێراق بەس نەبوو، کە ئێستا دیسان بەخاتری سەرکەوتنی تاڵەبان جێژن دەگرن و وەها داهاتوویەك بۆ خەڵکی کوردستانی عێراق بەئاوات دەخوازن و بۆ خوڵقانی بارودۆخێکی هاوشێوە لە کوردستانی عێراق ڕۆژژمێری دەکەن؟ بێگومان شادیی ئەمڕۆی ئەم کۆنەپەرستانە زۆر ناخایەنێ. هەروەك چۆن "خەلافەتی ئیسلامیی عێراق و شام" خرایە زبڵدانی مێژووەوە و کۆماری ئسیلامیی ئێران لەگەڵ نارەزایەتیی بەرینی جەماوەری خەڵکی ئێران بەرەوڕوویە و گلۆڵەی دەسەڵاتەکەی لە بەرامبەر قەیرانی هەمەلایەنە و شەپۆلەکانی خەباتی کرێکاری و جەماوەریدا کەوتووەتە لێژییەوە، ئیماراتی ئیسلامیی تاڵەبانیش لە ئەفغانستان زۆر دەوام ناهێنێت.

ژنان، لاوان، جەماوەری کرێکار و زەحمەتکێش، خەڵکی شەریف و ئازادیخواز، هێزە چەپ و پێشکەوتووەکان، لە ڕێگەی خەبات لەپێناو جیهانێکی بەرابەر و ئینسانی، پێشکەوتوو و ئازاد، شادی و خۆشیی کاتیی ڕەوتە کۆنەپەرستە مەزهەبییەکان دەکەنە کابووس لێیان.

***

Workers of all countries, unite!

PESHRAW

No: 418- SEP 2021

www.komalah.org

Fortnightly paper of the central committee of Komalah

یادێک لە سێ خەباتکاری کۆمۆنیست، فواد و سدیق و غۆڵام

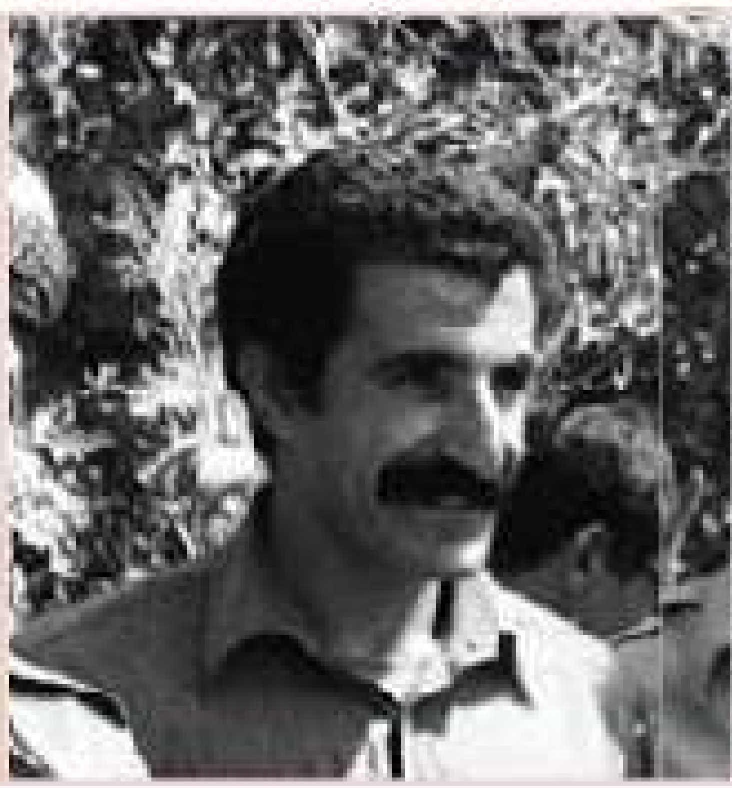

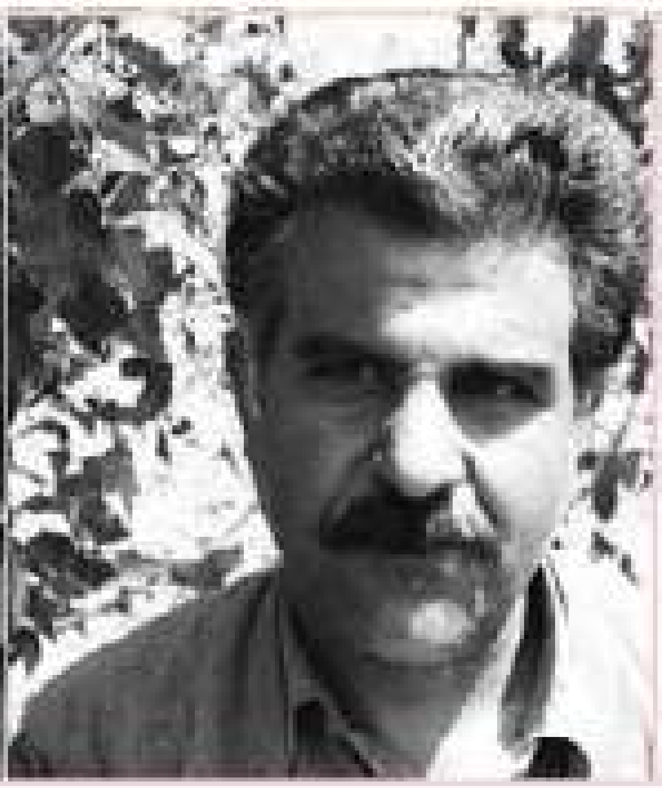

بە بۆنەی ساڵڕۆژی گیانبەخت کردنیان

٩ی خەرمانان، ساڵڕۆژی گیانبەخت کردنی هاوڕێی ڕێبەر و دامەزرێنەری کۆمەڵە فواد مستەفا سوڵتانییە. ٤١ ساڵە لەمەوبەر، لە وەها ڕۆژێکدا "فواد"، سیمای ناسراوی بزووتنەوەی کۆمۆنیستیی ئێران، ڕێبەری خۆشەویستی کرێکاران و زەحمەتکێشان و ڕێکخەری بزووتنەوەی شۆڕشگێڕانەی خەڵکی کوردستان، لە شەڕێکی نابەرابەردا لەگەڵ ژمارەیەکی زۆر لە هێزەکانی کۆماری ئیسلامی لە ئاوایی "بەستام" لە مەسیری ڕێگای سەقز ـ مەریوان، گیانی بەخت کرد.

ڕۆژانی چوارەم، نۆهەم و سێزدەهەمی مانگی خەرمانان، وەبیرهێنەرەوەی سێ ڕووداوی گرینگە لە ژیانی سیاسیی کۆمەڵە و حیزبی کۆمۆنیستی ئێراندان. لەم ڕۆژانەدا، جەریانی ئێمە، سێ کەس لە ڕێبەرانی هەڵکەوتووی خۆی، فواد مستەفا سوڵتانی، سدیق کەمانگەر و غۆڵام کەشاوەرزی لەدەست دا. ڕۆڵی سیاسیی ئەوان لە پەنا پتر لە دوو هەزار و ٥٠٠ گیانبەخت کردووی ڕیزەکانی ڕەوتی ئێمە، ژیانی سیاسیی ئەوانی کردووەتە بەشێك لە مێژووی ئەم کۆمەڵگایە. با بە یادی هەموو ئەو ئازیزە گیانبەخت کردووانە، بەکورتی چاوخشاندنێکمان بێت بەسەر ژیانی ئەم سێ سەرقافڵەیەی کاروانی گیانبەخت کردووان:

هاوڕێ فواد مستەفا سۆڵتانی ساڵی ١٣٢٧ی هەتاوی لە ئاوایی ئاڵمانەی سەربە شاری مەریوان، لەدایك بوو. خوێندنی سەرەتایی و قۆناغی دواناوەندی خۆی لە ئاڵمانە و سنە تەواو کرد. لە ساڵی ١٣٤٥ ڕۆیشتە زانکۆی سەنعەتی تاران و بڕوانامەی ئەندازیاریی بەرقی لەو زانکۆیە وەرگرت. لە سەردەمی خوێندنی لە زانکۆ لەگەڵ ئەدەبیاتی شۆڕشگێڕانە و مارکسیستی ئاشنا بوو و هەر لەو پەیوەندەدا ڕووی کردە چالاکیی سیاسی. لە ساڵی ١٣٤٨ لەگەڵ کۆمەڵێك لە هاوبیرانی، تەشکیلاتێکی دامەزراند کە دواتر ناوی کۆمەڵەی لەسەر داندرا. ساڵی ١٣٥٣ لە شاری سنە لە لایەن ساواکی شاوە دەستبەسەر کرا و بۆ زیندانی کۆمیتەی هاوبەشی ساواك و شارەبانی لە تاران ڕاگوێزرا. بۆ ماوەیەکی زۆر کەوتە ژێر ئازار و ئەشکەنجەوە، بەڵام نهێنیەکانی تەشکیلاتی بە سەربەرزیەوە پاراست. دوای سێ ساڵ لە زیندانی قەسر و لە تاران بۆ زیندانی سنە لە کوردستان ڕاگوێزرا و دوایین ساڵی بەندکرانی لەوێ تێپەڕاند. مانگرتن لە خواردنی ٢٤ ڕۆژەی بەندکراوان لە زیندانی سنە، کە بوو بەهۆی ئازادی ئەو و کۆمەڵێك بەندکراوی دیکە، بە هیمەتی کاك فواد ڕێکخرا و بەسەرکەوتن گەیشت. بەمجۆرە حزووری کۆمەڵایەتیی فواد، بە ڕێبەری کردنی نارەزایەتیی بەندکراوانی سیاسی، دەستپێکرد. ئەگەر تا پێش ئەوە، فواد ڕێبەر و ڕێکخەری خەباتی نهێنی بوو، لەمەبەدوا، لێهاتوویی و تواناکانی لە بواری خەباتی کۆمەڵایەتی یەك لەدوای یەك پشکووتن. کۆمەڵە، ئەو ڕێکخراوە کۆمۆنیستییەی کە هاوڕێ فواد لەگەڵ کۆمەڵێك لە هاوسەنگەرانی، ٩ ساڵ پشتری دایانمەزراندبوو، لەگەڵ ڕاپەڕینی جەماوەری خەڵکی ئێران دژ بە ڕژیمی شاه، خۆی ئاشکرا کرد. ناوی فواد مستەفا سۆڵتانی و کۆمەڵە، لە ڕێبەریی خەباتی سەردەمی ڕاپەڕینی ١٣٥٧، لە بزووتنەوەی جەماوەری لە شاری سنە و پێکهێنانی شۆرای شار لە شارە جۆراوجۆرەکانی کوردستان، لە کۆچی مێژوویی خەڵکی شاری مەریوان، لە ڕێکخستنی یەکیەتی جووتیاران، لە ڕێپێوانی بەرینی جەماوەری لە سنەوە بۆ مەریوان، لە پێکهێنانی یەکەمین پۆلەکانی پێشمەرگەی کۆمەڵە، لە پێکهێنانی جەمعیەتە دیمۆکراتیکەکان لە زۆربەی شارەکانی کوردستان و لە ڕێکخستنی موقاوەمەتی چەکدارانەی جەماوەری لە بەرامبەر هێرشی ڕژیم بۆسەر کوردستان، درەوشایەوە. فواد بۆ ئەو هەمووە کارە مێژووییە تەنیا ١١ مانگی دەرفەت هەبوو. لەگەڵ لەشکرکێشیی کۆماری ئیسلامی بۆسەر کوردستان لە گەلاوێژی ساڵی ١٣٥٨، هاوڕێ فواد دەستپێشخەری کاری ڕێکخستنی موقاوەمەتی شۆڕشگێڕانەی خەڵکی کوردستان بوو کە ڕۆژی ٩ی خەرمانانی هەمان ساڵ لە نەبەرد لەگەڵ هێزە داگیرکەرەکانی کۆماری ئیسلامی گیانی بەخت کرد.

پەیگیر کردنی بێ ڕاڕایی ئەوەی وا باوەڕی پێی بوو، لە خەسڵەتە بەرچاوەکانی کاك فواد بوو. لەو کاتەوە کە فواد هاتە گۆڕەپانی خەباتی سیاسییەوە، لە زیندان و لە دەرەوەی زیندان، بۆ ساتێکیش ئۆقرەی نەگرت. ئەوەیکە کۆمەڵە لە ماوەیەکی کورتدا کۆمەڵە پاش ئاشکرا کردنی چالاکیەکانی لە ڕێکخراوێکی نهێنیەوە بوو بۆ ڕێکخراوێکی جەماوەری سەرتاسەری بە هەڵوێستی ڕادیکاڵ و پێشڕەو لە کوردستان و پانتایی چالاکیەکانی ،تاران و تەورێز و چەند شاری دیکەی ئێرانیشی گرتەوە، تا ڕادەیەکی زۆر، بەهیمەتی ڕێبەریی کاك فواد بوو. فواد ساتەکانی بە باشی دەناسی و لە قۆناغە هەستیارەکاندا بڕیاری درووست و بوێرانەی دەدا. بوێریی کاك فواد سەرچاوەگرتوو لە باوەڕی قووڵی بە هێزی لەبن نەهاتووی جەماوەر بوو. خەڵکی کرێکار و زەحمەتکێش لە میحوەری ئەندێشە و کردەوەی "فواد"دا بوون و گڕوتینی شۆڕشگێڕانەی فواد، خۆی، هێمای خەباتی زەحمەتکێشان بۆ ڕزگاری بوو.

****

کاتژمێر ٢ی بەرەبەیانیی ڕۆژی ١٣ی خەرمانانی ساڵی ١٣٦٨، هاوڕێ سەدیق کەمانگەر ئەندامی کۆمیتەی ناوەندیی حیزبی کۆمۆنیستی ئێران و ئەندامی کۆمیتەی ناوەندیی کۆمەڵە، لە حاڵێکدا کە خەریکی نووسینی وتارێك بۆ دەنگی شۆڕشی ئێران، ڕادیۆ کۆمەڵە بوو، لە کردەوەیەکی جەنایەتکارانەدا لە لایەن خائین و بەکرێگیراوێکی کۆماری ئیسلامی هێرشی کرایە سەر و گیانی بەخت کرد.

هاوڕێ سدیق لە ساڵی ١٣٢٥ی هەتاوی لە ئاوایی ئافریانی سەربە شاری کامیاران لەدایك بوو. قۆناغی خوێندنی سەرتایی تا دواناوەندیی لە کامیاران و کرماشان تێپەڕاند. لە ساڵی ١٣٤٤ ڕۆیشتە زانکۆی تاران و لە ساڵی ١٣٥٠ی هەتاوی بڕوانامەی کارناسیی باڵای لە زانکۆی زانستە سیاسیەکان وەرگرت. لە ساڵەکانی دەیەی ١٣٥٠ی هەتاوی بەلەبەرچاوگرتنی ناکۆکیی نێوان جووتیاران و خەڵکی ئاوایی دارسەیرانی مەریوان لەگەڵ مالیك و فیئۆداڵە کوردەکان، کە شکڵی خەباتی جەماوەریی بەخۆی گرتبوو، هاوڕێ سدیق وەك پارێزەر، دیفاعی لە مافی جووتیاران کرد. هەروەها لە مانگی پووشپەڕی ساڵی ٥٧ی هەتاوی بۆ پشتیوانی لە مانگرتن لەخواردنی بەندکراوانی سیاسی لە زیندانی سنە، یەکەمین کۆبوونەوەی نارەزایەتیی لە بەرامبەر بینای دادگوستەریی ئەمشارە ڕێکخست.

سدیق کەمانگەر سیمای درەوشاوە و خەباتکاری بە ئەزموونی بزووتنەوەی کۆمۆنیستی، یەکێك لە بەناوبانگترین و خۆشناوترین ڕێبەرانی جەماوەری خەڵك و بزووتنەوەی شۆڕشگێڕانەی کوردستان، ئاژیتاتۆر و وتەبێژی هەڵکەوتەی جەماوەری بوو. لە پتر لە چوار دەیە پێش گیان بەخت کردنیەوە، خەبات لە ڕێگای ڕزگاریی چینی کرێکاری کردبووە ئامانجی ژیانی خۆی و لەمەبەدوا ژیانی پڕلە هەڵسووڕانی لەگەڵ خەباتی کۆمۆنیستی و شۆڕشێگڕانە تێکهەڵکێشرا. دەستپێکی خەباتی ڕێکخراو، لەناو ڕێکخراوی نهێنی کۆمەڵە لە یەکەمین مانگەکانی دامەزرانیەوە، دەرکەوتن وەك ڕێبەری بزووتنەوەی جەماوەری لە سەردەمی شۆڕش دژبە ڕژیمی شا، بڵاوکردنەوەی چەندین بەیانییە وەك وتەبێژی ناوەندی پارێزەرانی ئێران، بوون بە ڕێبەر و وتەبێژی بەرەی ڕادیکاڵی بزووتنەوەی شۆڕشگێڕانە لە بەرامبەر کۆنەپەرستانی مەحەلی و ئایینی لە جنووبی کوردستان، بوون بە ڕێبەری جەماوەری ڕاپەڕیو لە شاری سنە، پاشان درەوشانەوەی وەك زمانی ڕەوان و ئاگرینی خەڵکی ڕاپەڕیو دژبە ڕژیمی تازە بەدەسەڵات گەیشتووی ئیسلامی لە جەرەیانی نەورۆزی خوێناوی سنە و لە شۆرای شۆڕشگێڕی ئەمشارە، پێناسەکرانی لەگەڵ داخوازیی و بزووتنەوەی مافخوازانەی خەڵکی هەژار و زەحمەتکێشی شار و گوند لە کوردستان، بەشداری کردن لە نەبەردی شۆڕشگێڕانە لە کوردستان وەك فەرماندەی نیزامی، سەرپەرستی و بەڕێوەبەریی دەنگی شۆڕشی ئێران، ڕادیۆ کۆمەڵە کە خۆی یەکێك لە نووسەران و وتاربێژانی بەناوبانگی بوو، بەشداری کردن لە چالاکییە جۆراوجۆرە سیاسی و تەشکیلاتیەکان وەك ئەندامی کۆمیتەی ناوەندیی حیزبی کۆمۆنیستی ئێران و کۆمەڵە، بەشێك لە کارنامەی سیاسیی پڕباری هاوڕێ سدیق کەمانگەر پێکدێنن.

****

هاوڕێ غۆڵام کەشاوەرز، (بەهمەن جەوادی)، لە ساڵی ١٣٤٤ لە ئاوایی نارەکی سەربە شارستانی دووگۆنبەدان لە دایك بوو. لە تەمەنی تازەلاویدا لەگەڵ ئەدەبیاتی نارەزایەتی ئاشنا بوو و ڕووی کردە خەباتی سیاسی. پێکهێنانی کۆڕێك بەناوی "کردەوەی شۆڕشگێڕانە دژبە باروودۆخی ئێستا" لە ساڵەکانی ٥٢ و ٥٣ی هەتاوی، یەکەمین هەنگاوەکانی هاوڕێ غۆڵام بوو لە پێناو ئامانجە مەزنە کۆمۆنیستیەکان تا گەیشت بە بەشداری کردنی لە دامەزراندنی حیزبی کۆمۆنیستی ئێران. لە ساڵی ١٣٥٤ و هەر لە یەکەمین ڕۆژەکانی چوونی بۆ زانکۆی کشت و کاڵی کەرەج، جێگای خۆی لەناو کۆڕی خوێندکارانی شۆڕشگێڕ کردەوە. کۆمەڵێك چالاکیی سیاسی و بەشداری کردنی لە بەڕێوەبردنی چەندین نارەزایەتی و مانگرتنی خوێندکاری کە دواییینیان، بانگەوازی سەرکەوتووانەی خوێندکاران بۆ پشتیوانی لە خواست و مانگرتنی کرێکارانی جەهان چیتی تاران لە مانگی گوڵانی ١٣٥٥ی هەتاویدا بوو و بەهۆیەوە دەستبەسەر و زیندانی کرا. هاوڕێ غۆڵام کەشاوەرز لە زیندان گیانفیدایانە موقاوەمەتی کرد. بۆ ئەو کەسانەی کە لە بەندەکانی دەورووبەریەوە هاواری ئەویان دەبیست و ڕاکێشرانی جەستەی بریندار و بەئازاری ئەویان لە ڕاڕەوەکاندا هەست پێدەکرد، دەنگی "وتم کە نازانم"ی ئەو، متمانە بەخۆیی، هیوا، وورەی شۆڕشگێڕانە و توانای خۆڕاگریی چەند هێندە دەکرد.

ساڵی ٥٧ لەگەڵ هەزاران دیلی دیکە لە زیندان ئازاد بوو، وتار، تەبلیغ و بانگەشە لە کارخانەکان، لە زانکۆکان و لە شەقامە پڕ گڕوتینەکانی شۆڕش، ڕۆیشتن بۆ کارخانەکان، بەشداری کردن لە گرتنەوەی پادگانی عێشرەت ئاباد، پێکهێنانی کۆڕ و ناوەندی فێرکاری و تەبلیغ بۆ کرێکاران و لاوان. هاوڕێ غۆڵام شەو و ڕۆژ هەوڵی دەدا. سەرەتاکانی زستانی ساڵی ٥٨ لەگەڵ گرووپێك لە هاوڕێ و هاوبیرانی بە "یەکیەتیی خەباتکارانی کۆمۆنیست" پەیوەست بوو. پاش زەربە لێکەوتن لە تەشکیلات و شوێنگرتی پۆلیس، لە زستانی ساڵی ٦١ ڕووی لە ناوچە ئازادەکانی کوردستان کرد. پاش کۆنگرەی دامەزرێنەری حیزب، هاوڕێ غۆڵام بە ئەندامی کۆمیتەی ڕێکخستنی تەشکیلاتی نهێنیی حیزب هەڵبژێردرا. لە ساڵەکانی دواییدا و تا کاتی گیانبەخت کردنی بەرپرسایەتیی جۆراوجۆری لە ئاست ڕێبەریدا وەئەستۆ بوو و هاوکات لە خاوەن بۆچوونە جیدی و پەیگیرەکان بوو لە ئاستی ڕێبەریی حیزبدا. شەوی چوارەمی خەرمانانی ساڵی ١٣٦٨ی هەتاوی، هاوڕێ غۆڵام کشاوەرز، لە حاڵێکدا کە بۆ دیتنی کەس و کاری ڕۆیشتبووە قیبرێس، لە شاری لارناکا لە لایەن بەکرێگیراوانی کۆماری ئیسلامیەوە هێرشی کرایە سەر و کاتژمێرێك دواتر لە نەخۆشخانە گیانی بەخت کرد.

وێڕای نوێ کردنەوەی پەیمانی وەفاداری لەگەڵ هەموو ئارمانە کۆمۆنیستی و ڕزگاری بەخشەکان، کە هاوڕێیان فواد و سدیق و غۆڵام لە ڕەچەشکێنانی شێلگیری بوون، یادیان بەرز و بەڕێز ڕادەگرین.

***